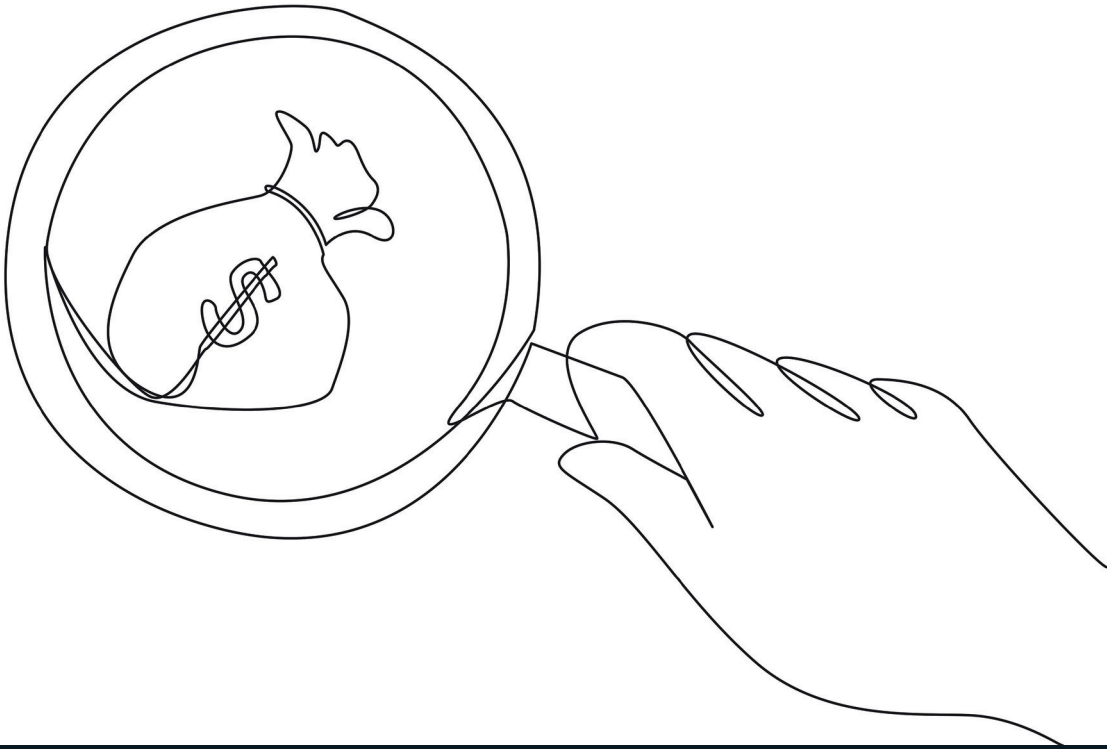

Granskningsprocesser för utländska direktinvesteringar

En komparativ analys av olika länders granskningsmekanismer

Marica Wennman & Jonas Eriksson

FOI-R--5928--SE

September 2026

Marica Wennman & Jonas Eriksson

Granskningsprocesser för utländska direktinvesteringar

En komparativ analys av olika länders granskningsmekanismer

Titel	Granskningsprocesser för utländska direktinvesteringar – En komparativ analys av olika länders granskningsmekanismer
Title	Foreign direct investment and its screening processes
Rapportnr/Report no	FOI-R--5928--SE
Månad	September
Utgivningsår	2026
Antal sidor	54
ISSN	1650-1942
Uppdragsgivare	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	Försvarsekonomi
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr	A12683
Godkänd av	Per Sonnerby
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys
Exportkontroll	

Bild: Shutterstock

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

Sammanfattning

Utländska direktinvesteringar innebär inte enbart positiva effekter för ett land, utan medför även risker. Därför har många länder infört system som ska granska och skydda mot investeringar som kan hota nationell säkerhet. Denna rapport beskriver och analyserar granskningssystem för utländska direktinvesteringar för Sverige och fem andra utvalda länder genom en litteraturstudie och kompletterar med statistik från Statistikmyndigheten (SCB) och kvantitativa index som mäter ländernas restriktivitet.

Resultatet pekar på att samtliga länder i rapporten agerar för att skydda kritiska sektorer från utländskt inflytande. Trots stora likheter i granskningssystemen finns skillnader mellan länderna när det gäller exempelvis omfattning, anmälningsplikt och olika tröskelvärden för kontroll. Sverige utmärker sig särskilt genom ett betydligt större antal anmälningar än övriga länder, vilket aktualiserar frågor om hur regelverkets utformning påverkar balansen mellan ett omfattande säkerhetsskydd och ett effektivt utnyttjande av granskningsresurser.

Nyckelord: Utländska direktinvesteringar, UDI, Granskningsprocesser, Granskningssystem, Granskningsmekanismer, Restriktivitet, Index

Summary

Foreign direct investments do not only entail positive effects for a country, but also carry risks. Therefore, many countries have implemented systems that are intended to review and protect against investments that may threaten national security. This report describes and analyzes the screening systems for foreign direct investments in Sweden and five selected countries through a literature study and complements this with statistics from Statistics Sweden and with quantitative indexes that measures the countries´ restrictiveness.

The results indicate that all countries in the report act to protect critical sectors from foreign influence. Despite major similarities in the screening systems, there are differences between the countries regarding, for example, scope, reporting obligations and various thresholds for control. Sweden stands out in particular by having a significantly higher number of notifications than the other countries, raising questions about how the design of the regulatory framework affects the balance between comprehensive security protection and the efficient use of screening resources.

Keywords: Foreign direct investments, FDI, Screening processes, Screening systems, Screening mechanisms, Restrictiveness, Index

Innehåll

1 Inledning 7
1.1 Syfte och frågeställning 8
1.2 Metod 9
1.3 Avgränsningar 9
1.4 Disposition 9
2 Tidigare forskning 11
2.1 Orsaker till UDI 11
2.2 Ekonomiska effekter av UDI 12
2.3 Studier av FOI om UDI i Sverige 12
3 Fallstudier av UDI-granskningar 14
3.1 EU 14
3.1.1 EU-förordningen 14
3.2 Sverige 16
3.2.1 Gällande lagstiftning 17
3.2.2 Genomförande av lagstiftningen 18
3.3 Finland 19
3.3.1 Gällande lagstiftning 19
3.3.2 Genomförande av lagstiftningen 20
3.4 Danmark 20
3.4.1 Gällande lagstiftning 20
3.4.2 Genomförande av lagstiftningen 21
3.5 Norge 22
3.5.1 Gällande lagstiftning 22
3.5.2 Genomförande av lagstiftningen 23
3.6 Jämförelse mellan de nordiska länderna 23
4 Utblick: de största investerarländerna utanför EU 28
4.1 Storbritannien 28
4.1.1 Gällande lagstiftning 28
4.1.2 Genomförande av lagstiftningen 29

4.2 USA 30
4.2.1 Gällande lagstiftning 30
4.2.2 Genomförande av lagstiftningen 30
4.3 Lärdomar från brittiska och amerikanska erfarenheter 32
4.4 Jämförelse av samtliga granskningssystem 32
5 Kvantifiering av UDI-granskningar 35
5.1 Potentiella effekter av granskningsmekanismer 35
5.2 Antalet UDI-anmälningar 36
5.3 Index för UDI-restriktivitet 38
5.3.1 Index med fokus på UDI-granskningsmekanismer: Fauberts & PRISM 39
5.3.2 Generella index: FDIRRI & MATR 42
6 Diskussion 46
7 Slutsatser 48
8 Referenser 49

1 Inledning

Utländska direktinvesteringar (UDI) har positiva effekter på produktivitet, innovation, tekniköverföring och ekonomisk tillväxt (OECD, 2024). Under det senaste decenniet har det emellertid blivit allt tydligare att UDI även kan medföra risker (Europeiska kommissionen, 2025), framför allt när investeringar sker i verksamheter som är kritiska för nationell säkerhet eller allmän ordning. Sådana risker kan till exempel handla om förvärv av strategisk infrastruktur, tillgång till känslig teknik eller data, möjligheter till politisk påverkan samt beroendeförhållanden som kan utnyttjas i geopolitiska syften. Mot denna bakgrund har många länder infört särskilda UDI-granskningssystem för att kunna bedöma och vid behov även begränsa vissa investeringar (UNCTAD, 2023). Samtidigt varierar systemen mellan länder gällande omfattning, utformning och tillämpning. Denna rapport utgör en komparativ analys av olika länders UDI-granskningssystem och analyserar hur och varför dessa skillnader uppstår.

Redan på 1970-talet började särskilda system för granskning av UDI att växa fram, då ett antal länder valde att införa sådana mekanismer, däribland USA år 1975 (Egan, 2023). En andra våg av UDI-granskningssystem kom strax efter millennieskiftet, motiverad av omfattande investeringar från statligt kopplade investeringsfonder i gulfstaterna riktade mot flera västländer samt av det växande hotet från internationella terrorismen (Statens offentliga utredningar, 2021). Den tredje och pågående vågen ligger bakom EU:s och flera europeiska länders införande eller reformering av UDI-granskningssystem. Motiven har varit flera, ofta nämns snabb teknologisk utveckling i kombination med ökade geopolitiska och geoekonomiska spänningar (se exempelvis Roberts et al. (2023), Evenett (2021), och Faubert (2025). Från 1980-talet och framåt skedde en omfattande liberalisering av den internationella handeln och investeringsregimerna. Denna utveckling accelererade under 1990- och 2000-talen och bidrog till en kraftig ökning av globala investeringsflöden (Gammeltoft, 2008).

I dag har samtliga 27 EU-länder och flertalet av de 38 OECD-länder infört någon form av UDI-granskningssystem.[1] EU:s gemensamma handelspolitik och inre marknad har dessutom inneburit att frågan prioriterats på unionsnivå. Detta resulterade i en förordning år 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar inom unionen (härefter EU-förordningen, se Europaparlamentet och rådet (2019).[2]

Den statliga utredning som föregick den svenska lagstiftningen konstaterade att variationen mellan länders UDI-granskningssystemen är betydande (Statens offentliga

[1] Enligt statistik från UNCTAD (2023) hade totalt 37 länder år 2023 infört UDI-granskningssystem. Sedan november 2025 har samtliga EU-länder infört någon form av UDI-granskning (Europeiska kommissionen, 2025).

[2] EU har inom ramen för internationella åtaganden möjlighet att ”införa restriktiva åtgärder mot utländska direktinvesteringar” om dessa inverkar ”på säkerhet eller allmän ordning”. EU-förordningen genomgår i skrivande stund en revidering.

utredningar, 2021). Skillnaderna kan bland annat förklaras av olikheter i politiska och administrativa system, ekonomisk struktur, grad av öppenhet för handel samt storleken på UDI-inflöden.

Sverige har sedan december 2023 ett nationellt UDI-granskningssystem, där Inspektionen för strategiska produkter (ISP) är huvudansvarig myndighet, med stöd av fem samverkande myndigheter. ISP tar emot ett stort antal anmälningar varje år, under 2024 inkom nästan fyra gånger fler anmälningar till ISP än till den amerikanska motsvarigheten (OECD, 2025a). Detta understryker systemets omfattning (det ska dock påpekas att granskningssystemen skiljer sig åt i vissa mekanismer, såsom anmälningsplikten, vilket delvis kan förklara skillnaden). För en liten och öppen ekonomi som Sverige, där frihandel och internationella investeringar traditionellt har spelat en central roll för samhällsekonomin, aktualiserar detta en särskild avvägning mellan öppenhet och säkerhet. Ett komparativt perspektiv är därför centralt för att förstå hur den svenska modellen förhåller sig till andra länder. Detta gör det särskilt angeläget att blicka utåt och jämföra det svenska granskningssystemet med andra länders motsvarande system för att analysera hur regelverkens utformning och praxis skiljer sig åt. Det är också intressant att analysera varför skillnader i anmälningsvolymer uppstår och vilka ekonomiska, politiska och säkerhetsmässiga effekter dessa skillnader kan få.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att jämföra det svenska UDI-granskningssystemet med motsvarande granskningssystem i ett relevant urval av länder, avseende utformning och implementering. Studien syftar vidare till att analysera hur den svenska kontexten förhåller sig till andra länders system samt att identifiera och förklara skillnader i bland annat anmälningsplikt och granskningsprocesser. Genom ett komparativt perspektiv avser studien även att belysa vilka ekonomiska, politiska och säkerhetsmässiga konsekvenser olika utformningar av UDI-granskningssystem kan få.

I huvudsak riktar sig rapporten till aktörer som utformar och styr det svenska granskningssystemet för UDI. Rapporten anses därmed särskilt relevant för myndigheter och beslutsfattare såsom Utrikesdepartementet, ISP och Kommerskollegium. Även andra aktörer med intresse för UDI kan ha nytta av rapporten i ett kunskapsbyggande syfte.

Studien beaktar särskilt följande frågeställning:

Hur utformas och tillämpas granskningssystem för UDI i EU- och OECD-länder, och vad innebär dessa skillnader för avvägningen mellan öppenhet och säkerhet – särskilt i relation till Sveriges granskningssystem?

1.2 Metod

Huvudsakligen används två metoder i studien. Den första metoden är kvalitativ och består av fallstudier av ett urval om tre nordiska länder utöver Sverige (Finland, Danmark och Norge) samt två länder utanför EU (Storbritannien och USA). Ländernas UDI-lagstiftning samt relevanta myndighetsdokument analyseras och sammanställs därefter som underlag för en komparativ analys av lagstiftningar och granskningsprocesser.

Den andra metoden utgår från sammanställd UDI-statistik samt ett antal index över olika länders UDI-restriktivitet, i syfte att möjliggöra mer kvantitativa jämförelser mellan ländernas granskningssystem. Två av indexen fokuserar specifikt på UDI-granskningsmekanismer: Fauberts index (Faubert, 2025) samt PRISM-indexet (Bauerle Danzman & Meunier, 2023a). Fauberts index uppdateras i denna studie till att även omfatta Sverige, som ursprungligen inte ingår. Detta sker genom mejlkontakt med författaren, som delar med sig av rådata.

1.3 Avgränsningar

Studien avgränsas på tre sätt. För det första läggs fokus på själva UDI-granskningsmekanismerna, därför beskrivs övriga och mer generella UDI-restriktioner endast överskådligt. Det är emellertid viktigt att notera att UDI-granskningsmekanismerna inte ger en fullständig bild av ett lands totala restriktivitet när det gäller utländska direktinvesteringar. Den andra avgränsningen består i att begränsa urvalet av fallstudier till länder som betraktas som särskilt relevanta för djupare studier av regelverk och regelgenomförande. En tredje avgränsning är att rapporten enbart fokuserar på ingående (ej utgående) UDI.

De fem inkluderade länderna utöver Sverige är Danmark, Finland, Norge, Storbritannien och USA. Samtliga tre nordiska länder har tillgång till EU:s inre marknad, är förhållandevis lika till sin storlek samt liknar i flera delar varandra kulturellt, politiskt och ekonomiskt. Storbritannien är intressant med hänsyn till EU-utträdet år 2020, eftersom landet därefter inte längre är formellt bundet av EU:s lagstiftning.[3] Inkluderandet av USA motiveras främst av landets stora attraktivitet för UDI, men även för att antalet anmälda UDI till den ansvariga myndigheten har varit så mycket lägre än i Sverige.

1.4 Disposition

Rapporten är indelad på följande sätt: kapitel 2 innehåller en kort genomgång av tidigare forskning om ekonomiska, politiska och säkerhetsaspekter av UDI. Kapitel 3 beskriver EU:s och de utvalda nordiska ländernas system för UDI-granskning. I

[3] Ett ofta framfört argument från leave-sidan inför folkomröstningen om Storbritanniens EU-medlemskap år 2016, var att ett utträde skulle möjliggöra en liberalare handelspolitik och långtgående frihandelsavtal utanför EU (Berg, 2024).

kapitel 4 utvidgas perspektivet utanför Norden med beskrivning av Storbritanniens och USA:s granskningssystem. Kapitel 5 jämför granskningsmekanismerna med hjälp av statistik och ett flertal index som på olika sätt mäter UDI-restriktivitet. Kapitel 6 drar slutsatser från de föregående kapitlen.

2 Tidigare forskning

I det här kapitlet beskrivs skälen till och effekterna av, att en aktör väljer att investera i ett annat land. Inledningsvis beskrivs den dominerande teoretiska modellen om varför UDI sker, följt av en kort genomgång av olika studier om effekterna av UDI.

2.1 Orsaker till UDI

Klassiska modeller förklarar UDI utifrån skillnader i avkastning på kapital mellan länder (MacDougall, 1960). Idealet var att kapitalflöden skulle genomgå full liberalisering, eftersom prissignaler (”marknadens osynliga hand”) skulle vägleda privata ekonomiska beslutsfattare till optimala avvägningar av kapitalflödenas fördelar och nackdelar. Statliga interventioner som begränsade kapitalflödena skulle därmed minska välfärden. Förekomsten av brister på marknaden och externa effekter har emellertid nyanserat den bilden. Det har blivit tydligt att kapitalflöden (och brister därav) kan leda till instabilitet, bland annat genom efterfrågefall och växelkursförsvagningar. Litteraturen betonar därför att externa effekter, såväl finansiella som realekonomiska, kan ge utfall som inte alltid är samhällsekonomiskt effektiva (Korinek, 2020).

Dunnings (1977, 1979, 1988a, 1988b) så kallade OLI-modell betonar, utifrån det enskilda företagets perspektiv, ägandefördelar (*Ownership*), geografiska fördelar (*Location*) och internaliseringsfördelar (*Internalisation*).[4] Enligt Tingvall och Hallberg (2022) identifierar den nationalekonomiska litteraturen fyra huvudmotiv till multinationella företags utlandsinvesteringar: *marknadssökande*, för att nå nya kunder och marknadstillväxt; *resurssökande*, för att säkra naturresurser eller specifika typer av arbetskraft; *effektivitetssökande*, för att minska kostnader genom att utnyttja lägre löner eller stordriftsfördelar; samt *sökande efter strategiska tillgångar*, som förvärv av utländsk teknologi, kunskap eller kapacitet.

Empiriska studier och enkätundersökningar visar vidare att faktorer som ekonomisk tillväxt, marknadsstorlek, förväntad vinst, politisk och social stabilitet samt utbildningsnivå hos arbetskraften är centrala för att attrahera UDI (Tingvall & Hallberg, 2022). Andra faktorer som är viktiga för att locka utländska investerare är hög rättssäkerhet samt god infrastruktur och tillgång till teknik. Samtidigt kan osäkerhet kring regler och institutionella aspekter avskräcka investerare. Ekonometriska analyser tenderar att bekräfta att makroekonomiska variabler, branschspecifika attribut, öppenhet för handel och investeringar samt tillgång till resurser påverkar UDI-flödena (Islam & Beloucif, 2024). Slutsatsen av detta är att både generella ramvillkor och specifika incitament kan vara av stor betydelse, men att tydliga och förutsägbara regler är särskilt viktiga för att främja utländska investeringar.

[4] Samtliga tre aspekter måste finnas på plats för att leda till investeringsbeslut: ägarskapet ska ge uttalade konkurrensfördelar visavi lokala konkurrenter (t.ex. kunskap som kan överföras utomlands, stordriftsfördelar m. m.); läget ska erbjuda ekonomiska eller institutionella fördelar (t.ex. tillgång till naturresurser, låga kostnader för arbetskraft m. m.); och internaliseringen ska bibehålla intern kontroll över verksamheten och ge tydliga fördelar framför att sälja eller licensiera verksamheten (t.ex. kvalitetskontroll, immateriella rättigheter och/eller affärshemligheter, minska transaktionskostnader och risker m. m.).

2.2 Ekonomiska effekter av UDI

Forskning visar att ingående UDI har en positiv inverkan på den ekonomiska tillväxten i det mottagande landet, bland annat genom ökad kapitalbildning samt högre produktivitet, innovation och konkurrens (Marchick & Slaughter, 2008; Tingvall & Hallberg, 2022). Sverige kan lyftas som exempel: en betydande andel av svensk sysselsättning finns i utlandsägda företag, särskilt från EU, tack vare den inre marknaden (Bruno et al., 2021). UDI har också visats leda till ökad export, högre sysselsättning och kompetenshöjning i Sverige, särskilt i små och medelstora företag inom tjänstesektorn. Liknande positiva effekter har observerats i andra länder, där utländska förvärv ofta har främjat produktivitet, löner och sysselsättning (Bandick et al., 2014).

En särskilt viktig aspekt av UDI är spridningseffekter (*spillovers*): teknik och kunskap sprids till inhemska företag genom demonstrationseffekter, arbetskraftsrörlighet, ökad konkurrens, export och värdekedjekopplingar (Fosfuri et al., 2001; Kokko et al., 2001; Wang & Blomström, 1992). Dessa positiva effekter uppstår emellertid inte automatiskt. De företag som är mottagare av UDI måste ha tillräcklig absorptionskapacitet och i detta är faktorer som utbildningsnivå och infrastruktur viktiga (Kinoshita, 1998; Tingvall & Hallberg, 2022).

Forskningen visar vidare att de kraftigaste spridningseffekterna uppstår i högteknologiska och FoU-intensiva miljöer, samt i geografiskt täta kluster. Det är samtidigt svårt att mäta exakta effekter av enskilda investeringar, särskilt på mikronivå, vilket innebär en utmaning för policyutvärdering. Den sammantagna evidensen pekar på att UDI generellt är positivt för värdlandet, men att effekterna varierar beroende på investeringskvalitet, mottagarlandets förutsättningar och investeringspolitikens utformning.[5]

2.3 Studier av FOI om UDI i Sverige

Budryk & Dahl (2023) sammanställer FOI:s forskning om UDI och utländskt ägande under perioden 2015–2023. Studien omfattar åtta längre rapporter och två kortare memon, med fokus på försvars- och säkerhetsaspekter snarare än ekonomiska effekter. De studerade länderna var Kina, Ryssland och Iran, med särskilt fokus på utvalda samhällssektorer. Författarna konstaterar problem med definitioner av begrepp såsom ”ägande” eller ”nationalitet” samt svårigheter att få tillgång till pålitliga data. De noterar också att investeringar från dessa länder kan medföra säkerhetspolitiska risker, och att ytterligare forskning krävs för att analysera fler länder och sektorer.

Senare har ytterligare en studie utförts på uppdrag av Myndigheten för civilt försvar (MCF) (Budryk et al., 2025). I analysen används Porters (2008) så kallade femkraftsmodell för att analysera fem relevanta sektorer: livsmedelsförsörjning, telekommuni-

[5] För en mer utförlig genomgång av empiri relaterad till UDI se Tingvall and Hallberg (2022).

kation, transport, energi, samt sjukvård och läkemedelsförsörjning. Modellen analyserar branscher med utgångspunkt i fem konkurrenskrafter: intern rivalitet, leverantörers respektive kunders förhandlingsstyrka, hot från substitut samt hot från nya aktörer.

Budryk et al. (2025) drar slutsatsen att branscherna är mogna och mättade, vilket lockar många internationella aktörer och ger stor exponering mot internationella marknader. De konstaterar att branscherna är komplexa med beroenden mellan aktörer i värdekedjor och att industrianalysen behöver kompletteras med en skyddsvärdesanalys som tar hänsyn till ägastrukturer och kopplingar till exempelvis antagonistiska stater. Författarna påpekar vidare att utländska aktörer inte nödvändigtvis behöver investera direkt för att påverka samhällskritiska verksamheter. Påverkan kan istället ske indirekt, exempelvis genom kontroll över leverantörer av kritiska resurser eller telekommunikationstjänster. Ett annat verktyg är statligt stöd som snedvrider konkurrensen och påverkar svenska företag.

3 Fallstudier av UDI-granskningar

Detta kapitel inleds med en genomgång av EU:s förordning om granskning av utländska direktinvesteringar och dess betydelse för medlemsländernas handlingsutrymmen. Förordning är bindande för samtliga medlemsstater och utgör en gemensam ram för informationsutbyte och samarbete, men lämnar samtidigt utrymme för varje land att utforma och tillämpa nationella granskningsmekanismer.

Mot denna bakgrund analyseras därför de nationella regleringssystemen i Sverige, Finland, Danmark och Norge i syfte att belysa lagstiftningarnas likheter och skillnader i en nordisk kontext.

3.1 EU

Europaparlamentets och rådets förordning 2019/452 upprättar en ramverk för UDI-granskning och utgör en del av en geoekonomisk vändning mot ökad kontroll av strategiska sektorer. I dag har samtliga 27 EU-länder infört breda och sektorsövergripande mekanismer, vilka omfattar kritisk infrastruktur, avancerad teknologi och känsliga data.

Det är viktigt för EU att ha ett gemensamt regelverk eftersom investeringar från aktörer utanför unionen kan påverka både den ekonomiska säkerheten och strategiska intressen i medlemsländerna (Europeiska kommissionen, 2025). Ett gemensamt system gör det möjligt att dela information mellan länder, identifiera potentiella risker och undvika att investeringar som bedöms riskabla förflyttas från ett land utanför EU till ett land inom EU. Det stärker även EU:s förhandlingsposition gentemot utländska investerare och bidrar till att skydda gemensamma kritiska områden inom unionen.

3.1.1 EU-förordningen

EU-förordningen ska ge unionen bättre verktyg för att identifiera, bedöma och hantera potentiella risker för säkerhet eller allmän ordning som kan uppstå när investeringar från länder utanför EU görs i medlemsstaterna (Europeiska kommissionen, 2025). I förordningen avses med en utländsk investerare en fysisk person eller ett företag från ett tredje land, vilket innebär att investeringar med ursprung i andra EU-medlemsstater inte omfattas av regelverket. EU-förordningen skapar en samarbetsmekanism för att diskutera och ta upp frågor relaterade till specifika investeringar, fastställer krav på nationella granskningsmekanismer samt gör det möjligt för kommissionen att avge yttranden om alla investeringar som hotar säkerheten i mer än en medlemsstat. EU-förordningen trädde i kraft 2019 och etablerade en gemensam ram för granskning av UDI i medlemsstaterna. Medlemsstaterna får ”behålla, ändra eller anta system för granskning av utländska direktinvesteringar på sitt territorium med hänsyn till säkerhet eller allmän ordning” (Europaparlamentet och rådet, 2019/452, artikel 2). Det är alltså ännu inte obligatoriskt att införa UDI-granskningsmekanismer i nationell lagstiftning, men om så sker ska EU-förordningen respekteras.

EU-förordningen inrättar också en samarbetsstruktur för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen. EU-förordningen förutsätter att utländska investerare och företag lämnar uppgifter om a) investerarens ägarstruktur; b) finansiellt ursprung för, och uppskattat värde av, investeringen; samt c) om investerares eller företags eventuella verksamhet i andra EU-länder. Medlemsstaterna bör vidare beakta investeringarnas effekter på exempelvis kritisk infrastruktur, kritisk teknik, försörjningsberedskap, tillgång till kritisk information samt mediers frihet och mångfald.

Europeiska kommissionen (2025) noterar i sin rapport stora skillnader under 2024 mellan medlemsstaternas olika UDI-granskningssystem avseende definitioner, tidsfrister och sektoromfattning. Vad gäller den gemensamma samarbetsmekanismen, inkom totalt 477 underrättelser 2024, vilket representerar en svag minskning jämfört med året innan. Tillverkning, informations- och kommunikationsteknik samt detaljhandel dominerade bland underrättelserna. Endast 8 procent av dessa gick vidare till en mer detaljerad bedömning. USA och Storbritannien stod för över hälften av de investeringar som underrättades till samarbetsstrukturen (Europeiska kommissionen, 2025). Enligt rapporten ökade stocken[6] av utländska direktinvesteringar i EU med 7,5 procent mellan 2023 och 2024, med en särskilt stark tillväxt inom fusioner, förvärv och nyetableringar. Kommissionen tolkar detta som ett tecken på att UDI-granskningen inte har lett till ett mer restriktivt investeringsklimat, utan snarare till ökad medvetenhet om potentiella risker. Det kan emellertid konstateras att det är för tidigt att dra så långtgående slutsatser på basis av befintlig information.

De växande geopolitiska spänningarna och den snabba tekniska utvecklingen har fått till följd att kommissionen år 2024 föreslog en revidering av EU-förordningen (Europeiska kommissionen, 2024).[7] Revideringen har lett till två viktiga förändringar:

1. Samtliga medlemsstater ska ha en granskningsmekanism på plats och de nationella reglerna harmoniseras i högre grad än i dag.
2. EU:s granskningsmekanism utvidgas till att omfatta investeringar av EU-investerare som i slutändan kontrolleras av individer eller företag från ett land utanför EU.

Den reviderade EU-förordningen innebär också att sektorsspecifika minimiområden införs, det vill säga att medlemsstater ska granska UDI i produkter med dubbla användningsområden och militär utrustning, kritiska teknologier, kritiska råvaror, kritiska enheter inom energi, transport och digital infrastruktur, valinfrastruktur, samt en begränsad uppsättning enheter i det finansiella systemet.

[6] Stocken av UDI avser det sammanlagda värdet av UDI i ett land vid en viss tidpunkt. Den ingående UDI-stocken beräknas som det egna kapitalet plus nettot av ingående direktinvesteringslån, det vill säga skulder till den utländska ägaren minus fordringar på den utländska ägaren.

[7] Europaparlamentet och rådet nådde en preliminär överenskommelse om revideringen i december 2025. Reglerna börjar gälla 18 månader efter att den reviderade förordningen träder i kraft. Se (Europeiska unionens råd, 2025).

3.2 Sverige

Detta avsnitt presenterar svensk UDI-lagstiftning och granskningssystemets mekanismer. För att ge en förståelse för UDI i Sverige visar Tabell 1 det utländska ägandet i Sverige utifrån region, samt storleken på amerikanskt och brittiskt ägande.

Tabell 1. Totala stockar av utländska direktinvesteringar i Sverige (miljarder kronor), 2020–2024.

	2020	2021	2022	2023	2024	*2024 %*
EU27	2066	2338	2585	2673	2752	*58,6*
Storbritannien	454	618	616	702	756	*16,1*
USA	434	347	339	393	400	*8,5*
Afrika	-1	0	0	-1	-1	*0,0*
Oceanien	3	3	4	3	5	*0,1*
Asien	137	180	204	201	243	*5,2*
Europa (ej EU och Storbritannien)	350	400	478	469	491	*10,4*
Nord- och Centralamerika (ej USA)	25	10	27	40	60	*1,3*
Sydamerika	0	0	-2	-2	-6	*-0,1*
Totalt	3468	3896	4251	4478	4701	*100*

Källa: SCB (2025).
SCB definierar UDI enligt OECD:s definition (2025b), vilken definierar det som gränsöverskridande investeringar mellan investerare och företag hemmahörande i olika ekonomier. Definitionen gör ingen åtskillnad mellan investeringar från EU:s medlemsstater och investeringar från länder utanför EU. Därför redovisar SCB investeringar från såväl EU27 som övriga värden som UDI.

Det är tydligt att samma mönster framträder i Sverige som i EU: en stor majoritet av det utländska ägandet härrör från EU-medlemsstater, Storbritannien, USA och andra europeiska länder. SCB anger av säkerhetsskäl inte data för Kina, men differensen mellan hela Asiens UDI-stock i Sverige och de åtta länder vars värden ej anges,[8] uppgår till cirka 140 miljarder kronor. Det motsvarar ungefär en tredjedel av värdet på de amerikanska och en knapp femtedel av de brittiska investeringarna. Av Tabell 1 framgår även att den ingående UDI-stocken ökar för varje år, inklusive 2024 när UDI-granskningsmekanismen har trätt i kraft. Huruvida ingående investeringar har påverkats av UDI-granskningsmekanismen kan inte avgöras utifrån denna statistik.

[8] Det saknas värden även för Indonesien, Israel, Nya Zeeland, Kazakstan, Sri Lanka, Malaysia och Filippinerna.

Tabell 2. UDI-storlek på branschnivå 2024, fördelat på total investeringsnivå i miljarder kronor.

Tillverkningsindustri	1636
Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m.	1009
Banker och andra kreditinstitut	914
Tillverkning av petroleum, kemiska produkter samt gummi- och plastvaror	817
Handel; serviceverkstäder för motorfordon och motorcyklar	425
Informations- och kommunikationsföretag	367
Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; samt uthyrning m. m.	356
Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare exkl. handel med egna fastigheter	317
El-, gas- och värmeverk; vatten- och reningsverk; samt avfallshantering m. m.	274
Trävarutillverkning samt massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	199
Tillverkning av metaller, metallvaror, elektronikvaror och övriga maskiner	156
Totalt, alla branscher	4701

Källa: SCB (2024).
Branscherna överlappar med varandra, vilket innebär att samma företag kan räknas i flera kategorier. Därför motsvarar inte summan av branscherna det totala.

Tabell 2 visar att UDI i termer av värde främst har hamnat i tillverkningsindustrin, följt av två finansbranscher. För övriga kategorier minskar investeringarna förhållandevis linjärt. En av de kategorier som sannolikt innehåller flera skyddsvärda verksamheter – tillverkning av metaller, metallvaror, elektronikvaror och övriga maskiner – har attraherat totalt 156 miljarder kronor.

3.2.1 Gällande lagstiftning

Lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar trädde i kraft den 1 december 2023 och syftar till att skydda Sveriges skyddsvärda verksamheter genom att reglera utländska investeringar som kan ha en skadlig påverkan på Sveriges säkerhet eller allmän ordning. Granskningar av UDI i Sverige genomförs med grund i lagen (*2023:560*) och kompletteras av en förordning (Sveriges riksdag, 2023) samt en föreskrift (Myndigheten för civilt försvar, 2024) från Myndigheten för civilt försvar (MCF). [9]

[9] Det ingår i ramverket även en föreskrift från Myndigheten för civilt försvar, se kommande avsnitt. I november 2020 antogs i Sverige lag (2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar, och förordning (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar.

Enligt 4 § lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar avses med utländsk direktinvestering en investering som görs av en fysisk person med medborgarskap utanför EU, en juridisk person med säte utanför EU, eller en juridisk person som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en stat, juridisk person eller fysisk person utanför EU. Den svenska lagen ansluter därmed till EU-förordningens utgångspunkt att granskningen avser investeringar från tredjeländer, men innehåller en mer långtgående definition genom att även omfatta investeringar som sker via juridiska personer etablerade inom EU när dessa ytterst ägs eller kontrolleras av aktörer utanför unionen. Även investeringar som utförs av investerare till förmån för någon som omfattas av denna definition utgör utländska direktinvesteringar. Lagen omfattar investeringar i så kallad skyddsvärd verksamhet i 3 §, vilken är brett definierad och omfattar bland annat samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet, hantering av känsliga personuppgifter, prospektering och försäljning av kritiska råvaror, samt forskning och utveckling inom krigsmateriel, produkter med dubbla användningsområden och framväxande teknologier.

MCF:s föreskrift anger vilka samhällsviktiga verksamheter som faller inom ramen för skyddsvärda verksamheter, och listar följande 15 kategorier: 1. utvinning av mineral m.m.; 2. tillverkning; 3. försörjning av el, gas, värme, kyla och drivmedel; 4. Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering; 5. bygg, installation och underhåll; 6. handel; 7. transport och magasinering; 8. hotell- och restaurangområdet; 9. informations- och kommunikationsområdet; 10. finans- och försäkringsområdet; 11. fastighetsförvaltning; 12. vetenskap och teknik; 13. Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster; 14. utbildning; samt 15. vård och omsorg (Myndigheten för civilt försvar, 2024). Det är med andra ord en mycket omfattande lista.

Investerare som vill förvärva inflytande i skyddsvärd verksamhet måste anmäla investeringen till ISP innan den kan genomföras (Sveriges riksdag, 2023). Anmälningsplikt gäller när vissa tröskelvärden för röstandelar uppnås (från tio procent), liksom vid bildande eller förvärv av bolag och stiftelser samt vid investeringar i enskild näringsverksamhet. Granskningsmyndigheten har omfattande befogenheter för att säkerställa efterlevnad, bland annat genom att begära uppgifter, få tillträde till lokaler, förelägga investerare med vite och belägga investeringen med villkor. Vid överträdelser kan administrativa sanktionsavgifter påföras, från 25 000 upp till 100 miljoner kronor. Beslut om förbud eller villkor kan överklagas till regeringen, medan övriga beslut prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm.

3.2.2 Genomförande av lagstiftningen

Granskande myndighet är ISP, med stöd från fem samverkansmyndigheter: MCF, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Kommerskollegium och Säkerhetspolisen. ISP ska lämna besked till en utländsk investerare senast 25 dagar efter att en godkänd anmälan har inkommit till myndigheten. Granskningen kan ge två utfall: antingen att investeringen lämnas utan åtgärd och därmed tillåts, eller att ISP väljer att göra en fördjupad granskning. Vid det senare fallet har ISP då tre månader på sig (sex månader i särskilda fall), varefter investeringen kan godkännas antingen utan eller med villkor,

alternativt förbjudas helt om investeringen anses hota Sveriges säkerhet eller allmänna ordning. Under granskningen får investeringen inte genomföras.

3.3 Finland

I detta avsnitt presenteras Finlands UDI-granskningssystem som regleras sedan 2012 i lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp. Lagen ändrades 2020 efter att EU-förordningen infördes.[10]

3.3.1 Gällande lagstiftning

Lag (SDK 172/2012) om tillsyn över utlänningars företagsköp syftar till att övervaka och, om lämpligt, begränsa utländska investerares inflytande på inhemska företag. Det har därmed varit möjligt för relevanta finska myndigheter att kontrollera ägarunderlag i företag ”av central betydelse för försörjningsberedskapen och landets säkerhet” (i praktiken det militära försvaret, samhällets vitala funktioner samt nationell säkerhet och allmän ordning) och att begränsa utländska investerares aktieinnehav i dessa företag.

Lagen gäller när en utländsk ägare förvärvar minst en tiondedel av det sammanlagda röstetalet för aktierna i bolaget. Vid denna nivå blir förvärvet anmälnings- och granskningspliktigt. Om särskilda skäl föreligger kan myndigheten kräva att köparen anmäler senare åtgärder som ökar inflytandet i företaget, även om inga nya tröskelvärden överskridits. Detta ska förhindra att ägarkontroll utökas på ett sätt som kringgår lagens syfte.

Bestämmelserna i företagsköplagen gäller för:

1. Försvarsindustriföretag som producerar eller levererar försvarsmateriel eller andra produkter eller tjänster som är viktiga för det militära nationella försvaret, eller vars export av produkter som producerats i Finland och som betraktas som produkter med dubbla användningsområden är tillståndspliktig, eller vars export av teknik som används i dess verksamhet i Finland är tillståndspliktig.
2. Företag som producerar eller levererar kritiska produkter eller tjänster som rör finska myndigheters lagstadgade skyldigheter som är väsentliga för samhällets säkerhet.
3. Organisationer eller affärsföretag som i sin helhet anses vara kritiskt för att säkra samhällets vitala funktioner på basis av sitt område, sin verksamhet eller sitt engagemang.

[10] Även lagen om överlåtelser av fastigheter som kräver särskilt tillstånd (470/2019) är av relevans för den finska UDI-granskningen.

3.3.2 Genomförande av lagstiftningen

Arbets- och näringsministeriet är huvudansvarig för tillsyn och godkännande av UDI, samt nationell kontaktpunkt inom ramen för EU-förordningen. Ministeriet inhämtar vid behov information från ett nätverk av myndigheter som har till uppgift att övervaka UDI och även delta i beslutsprocessen. Arbets- och näringsministeriet ska, efter att ha bekräftat att en utländsk direktinvestering inte äventyrar nationellt intresse, behandla ärendet vid statsrådets (dvs. regeringens) allmänna sammanträde.

Förvärv av företag inom försvarsindustrin och inom säkerhetssektorn kräver alltid bekräftelse från ministeriet innan de slutförs. När det gäller förvärv av andra företag och verksamheter som faller inom lagens tillämpningsområde (avgörande för att säkra vitala samhällsfunktioner) kan anmälan göras före eller efter slutförandet men det är inte obligatoriskt. Vanligtvis görs en anmälan efter undertecknandet och före slutförandet, för att transaktionen ska betraktas som säker att genomföra. Ministeriet kan inleda en granskningsprocess på eget initiativ, vilket kan leda till att investeringen nekas eller att den villkoras.

Om en utländsk köpare nekas ett företagsförvärv i ett aktiebolag eller kooperativ, ska köparen inom den tidsfrist som anges i beslutet, minska sitt ägande så att ägarandelen understiger 10 procent, eller till den nivå som godkänts i ett tidigare bekräftelsebeslut. Vid nekad bekräftelse på ett företagsförvärv i ett annat företag än ett aktiebolag eller ett rörelseförvärv, ska avtalet om förvärvet upphöra vid den tidpunkt som anges i beslutet.

Den som med avsikt eller genom grov vårdslöshet inte ansöker om bekräftelse för ett förvärv av ett företag inom försvarsindustri eller säkerhetssektorn, försummar sin informationsskyldighet gentemot myndigheten, lämnar falska uppgifter eller undanhåller information som är väsentlig för myndighetens prövning, ska i regel dömas till böter för brott mot bestämmelserna om företagsförvärv. Myndigheter kan därutöver vägra godkännande och investeraren kan tvingas avyttra sitt innehav eller på annat sätt avstå från inflytande.

3.4 Danmark

Danmarks UDI-granskningssystem har reglerats genom lagstiftning sedan 2021 och infördes mot bakgrund av ett förändrat säkerhetspolitiskt läge samt etableringen av EU:s gemensamma ramverk för investeringsgranskning. Detta avsnitt behandlar den gällande investeringsgranskningslagen, som ändrades 2024 för att bredda dess tillämpningsområde och förtydliga vilka investeringar och sektorer som omfattas av granskningsmekanismen.

3.4.1 Gällande lagstiftning

Granskningen av UDI i Danmark regleras i investeringsgranskningslagen, senast ändrad genom lag nr 674 av den 11 juni 2024 ("Lov om screening af visse udenlandske

direkte investeringer m. v. i Danmark," 2024).[11] Syftet med lagen är att förhindra att utländska investeringar i danska företag utgör en risk för nationell säkerhet eller allmän ordning.

Lagen ändrade den då gällande lagstiftningen, lag 842 av den 19 juni 2021, genom att utvidga granskningsmöjligheterna, bland annat genom att införa krav på förhandsgranskning av särskilda finansiella avtal kopplade till större offentliga energiprojekt. Granskningen omfattar fortsatt sektorer och verksamheter inom nationellt försvar, IT-säkerhet, behandling av sekretessbelagd information, produkter med dubbla användningsområden samt kritisk teknik och infrastruktur.[12] Kritisk infrastruktur omfattar företag som utför verksamheter som är nödvändiga för att upprätthålla eller återställa en eller flera av 39 samhällsviktiga funktioner.[13]

Investeringsgranskningslagen gäller även en utländsk aktörs investeringar i företag utanför Danmark, om företaget har ett danskt dotterbolag som är verksamt inom de särskilt känsliga sektorerna. Granskningsmyndigheten är skyldig att erbjuda rimlig vägledning till medborgare och företag. Skyldighetens omfattning är något oklar, men förvaltningsmyndigheten DBA (Danish Business Authority) är generellt relativt öppna när det gäller att lämna vägledning om lagens tillämpning.

Det finns inga böter för brott mot investeringsgranskningslagen. I stället kan danska myndigheter begära att en utländsk investerare avyttrar sin investering eller förlorar rösträtten i aktierna, vilket i vissa fall kan leda till att det danska bolaget upplöses. Särskilda finansiella avtal kan dessutom förklaras ogiltiga.

Den danska UDI-lagstiftningen innehåller två olika anmälningssystem: ett obligatoriskt och ett frivilligt. Det obligatoriska anmälningssystemet gäller när en utländsk investerare avser förvärva minst 10 procent av aktierna, rösträtterna eller motsvarande kontroll i ett danskt företag som är verksamt inom någon utav ovan nämnda sektorer. Anmälningsskyldigheten kan även uppkomma vid en ökning av aktieinnehav eller rösträtter i ett redan förvärvat företag. Det frivilliga anmälningssystemet är för investeringar i övriga sektorer som kan vara av relevans för nationell säkerhet.

3.4.2 Genomförande av lagstiftningen

I Danmark granskas och godkänns UDI av förvaltningsmyndigheten Erhvervsstyrelsen (DBA). Ett förhandsgodkännande från DBA krävs för samtliga utländska direktinvesteringar som faller inom det obligatoriska anmälningssystemet. Tillämpningsområdet är brett och bedömningen av huruvida ett danskt målföretag kan anses

[11] Investeringsgranskningslagen kompletteras av tre förordningar om förfaranden under granskning; sekretess under granskning; samt ansökningar.

[12] Den danska lagstiftningens definition av kritisk infrastruktur liknar i stort den svenska UDI-lagen (”infrastruktur inklusive anläggningar, system, processer, nätverk, teknik, tillgångar och tjänster som är nödvändiga för att upprätthålla eller återställa samhällsviktiga funktioner” (Danska näringslivsmyndigheten, 2025). Totalt rör det sig om 13 definierade kategorier, vilka inkluderar exempelvis AI, avancerad industriell robotteknik, halvledare, cyber- och informationssäkerhet, energilagring, m. m.

[13] Exempel på samhällsviktiga funktioner inkluderar elproduktion, post- och budtjänster, bank och försäkring. Sektorn kritisk infrastruktur omfattar företag som utför en samhällsviktig funktion, samt deras leverantörer.

verka inom särskilt känsliga sektorer och verksamheter kräver en detaljerad bedömning av företagets affärsverksamhet.

Det finns ett förhandsgranskningsalternativ som gör det möjligt för en utländsk investerare att få en snabb bedömning från DBA. Ansökningar om förhandsgranskning skickas digitalt till DBA och svar kan i allmänhet förväntas inom en till två veckor. Förhandsgranskningen kan endast avgöra om en dansk enhet faller inom de känsliga sektorerna kritisk teknik eller kritisk infrastruktur, inte om den faller inom någon av de andra känsliga sektorerna och verksamheterna.

UDI som omfattas av obligatorisk granskning måste godkännas av Erhvervsstyrelsen innan de kan slutföras. Transaktioner inom det frivilliga anmälningssystemet kan rapporteras före eller efter att investeringen genomförts, men om ingen anmälan görs kan DBA granska dem i upp till fem år efter slutförandet för att bedöma om de hotar nationell säkerhet. Om en transaktion strider mot lagstiftningen kan myndigheten kräva att den avvecklas eller stoppa den, och underlåtenhet att följa beslutet kan leda till att investerarens rösträtt återkallas. Ministern för industri, näringsliv och finansiella frågor kan också genomföra expropriation av privat egendom när det är nödvändigt som försiktighetsåtgärd enligt investeringsgranskningslagen. Myndigheten kan också offentliggöra överträdelser och informera andra EU-länder.

3.5 Norge

Norge har de senaste åren successivt stärkt sitt regelverk för att möta ökade säkerhetspolitiska risker kopplade till UDI. I centrum för denna utveckling finns en säkerhetslag, som genom revideringar blivit tydligare och mer omfattande som verktyg för investeringskontroll. Nedan redogörs för lagens UDI-regelverk.

3.5.1 Gällande lagstiftning

Norges säkerhetslag (Sikkerhetsloven, 2018) reviderades 2020, och ändringarna trädde i kraft 2023. Säkerhetslagen innehåller ett UDI-regelverk, som omfattar samtliga sektorer och gäller både EU- och icke-EU-baserade investerare som direkt eller indirekt förvärvar minst 10 procent av aktiekapitalet, ägandet eller rösträtterna i ett norskt företag. Lagen kan vidare tillämpas på företag som hanterar skyddsklassad information, kontrollerar kritisk infrastruktur eller bedriver verksamhet av avgörande betydelse för samhället, exempelvis inom vatten, el, kommunikation, försvar och hälsa.

Revideringen av säkerhetslagen stärkte kontrollen av förvärv som kan påverka nationella säkerhetsintressen. De viktigaste ändringarna var att fler företag omfattas av lagen; att anmälningsgränsen sänktes till 10 procents ägande från tidigare en tredjedel; att inte enbart förvärvaren utan även säljare och målbolag åläggs anmälningsskyldighet; att det råder förbud mot informationsutbyte som kan användas för säkerhetshotande verksamhet; att ansvarig myndighet måste godkänna investeringen; samt att ansvarig myndighet kan utdöma böter för överträdelser.

Huvudregeln för säkerhetslagen är att den enbart gäller för företag som myndigheterna uttryckligen har beslutat ska omfattas av lagen. Samtidigt finns det en undantagsmekanism som ger myndigheter rätt att ingripa och stoppa förvärv som utgör en betydande nationell säkerhetsrisk, även om företaget inte formellt omfattas av lagen.

3.5.2 Genomförande av lagstiftningen

Under nuvarande lagstiftning ligger anmälningsplikten på både förvärvaren, säljaren och målbolaget, oavsett om denne är norsk eller utländsk. Anmälan ska lämnas till ansvarigt departement för aktuell sektor – eller till norska säkerhetsmyndigheten när ansvarigt departement saknas. Anmälningsplikten uppstår vid förvärv av en ”kvalificerad ägarandel” i en verksamhet som omfattas av säkerhetslagen genom särskilt myndighetsbeslut, det vill säga minst tio procent av aktierna eller rösträtterna, eller på annat sätt får betydande inflytande. Vilka företag som omfattas beslutas utifrån hur de hanterar skyddsklassad information, kontrollerar kritisk infrastruktur eller bedriver verksamhet av avgörande betydelse för nationella funktioner eller säkerhet. Det finns ingen offentlig lista över berörda företag, men det rör sig ofta om aktörer inom försvar, telekom, rymd, finans, transportinfrastruktur, energi och IT, samt fastigheter och hamnar med strategiskt läge (Vesterkjær et al., 2025).

Ansvariga myndigheter har stort utrymme att ingripa när en investering bedöms innebära en risk för nationell säkerhet. Tidigare beslut visar att regeringen kan stoppa eller villkora investeringar, exempelvis när Rolls-Royce försökte sälja Bergen Engines till ett företag med ryska kopplingar, eller när Mubadala Investment Company köpte in sig i GlobalConnect och fick särskilda villkor för att skydda känslig information och kontrollera framtida ägarförändringar. Även fastighetsaffärer på Svalbard och hamnprojekt i Kirkenes har granskats noga på grund av deras geopolitiska betydelse.

Granskningsprocessen består av en första fas på 60 arbetsdagar, där ansvarigt sektordepartement ska godkänna eller överlämna ärendet till norska regeringen. Om ytterligare information begärs, pausas tidsfristen tills svar inkommit. För vissa ärenden utan formell anmälningsplikt finns ingen fastställd tidsgräns för handläggningen. Sammanfattningsvis ger det norska systemet myndigheterna stora möjligheter att skydda nationella intressen vid strategiska investeringar, särskilt inom känsliga sektorer och geografiska områden.

3.6 Jämförelse mellan de nordiska länderna

Nedan presenteras en sammanfattande översikt över de tidigare definierade länderna, följt av en jämförande tabell och tillhörande analys.

I Sverige har säkerhetsskyddslagen sedan 2021 krävt obligatorisk granskning vid överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet. UDI-lagen innebär att investeringar som ger betydande inflytande i företag inom kritiska sektorer måste granskas av ISP. Lagen omfattar bland annat verksamheter som rör samhällsviktiga tjänster, kritiska råmaterial, hantering av känsliga personuppgifter, militär utrustning, produkter med dubbla användningsområden samt framväxande teknologier. Trösklarna för gransk-

ning är satta vid olika nivåer av röstandelar, från 10 procent upp till 90 procent, vilket ger myndigheten ett brett mandat att kontrollera strategiska investeringar.

Finland reglerar UDI genom lagen om övervakning av företagsförvärv, med möjlighet att stoppa förvärv som hotar nationella intressen. Granskningen görs av arbets- och näringsministeriet, som kan föreslå villkor för att skydda kritiska funktioner. Villkoren kan inkludera krav på att behålla verksamhet i Finland eller sälja vissa delar av företaget. Statistik visar att en mindre andel av utländska förvärv granskas, och alla ansökningar som gått igenom processen har godkänts.

Danmark har ett omfattande system med obligatorisk tillståndsprövning för investeringar i känsliga sektorer som försvar, IT-säkerhet, kritisk infrastruktur och dubbla användningsområden. Ändringar 2023 har skärpt reglerna för energiprojekt, särskilt kring den planerade energi-ön i Nordsjön, och effektiviserat ansökningsprocessen för att minska administrativa bördor.

Norge har ett UDI-regelverk i säkerhetslagen som omfattar alla sektorer, och har en anmälningsplikt vid 10 % ägarandel. Nya regler inför även stand-still-krav[14], informationsförbud och möjlighet till sanktioner vid överträdelser, vilket markerar en tydlig förstärkning av kontrollen över strategiskt viktiga verksamheter. Syftet är att förhindra att utländska aktörer får insyn eller kontroll över tillgångar som är avgörande för nationell säkerhet, exempelvis infrastruktur för energi, kommunikation och försvar.

Sammantaget visar utvecklingen att de nordiska länderna går mot striktare regler och ökad harmonisering med EU, samtidigt som varje land behåller vissa nationella särdrag för att hantera sina specifika säkerhetsbehov. Samtliga länders regelverk omfattar investeringar och avtal som ger betydande inflytande över skyddsvärda verksamheter. UDI-granskningen kompletteras dessutom med andra regelverk, exempelvis konkurrensrättsliga prövningar, vilket gör att UDI-granskningen är en del av ett större regulatoriskt ramverk. För EU-medlemmar kan även EU-baserade aktörer omfattas av reglerna om de har ägare från tredjeland, vilket markerar en bred tillämpning av säkerhetsprinciperna.

[14] Stand still innebär att en investering inte får genomföras innan den granskats och godkänts (OECD, 2022).

Tabell 3. Jämförelse mellan de nordiska ländernas UDI-granskningar.

	Sverige	Finland	Danmark	Norge
Lag	Lag (2023:560) och säkerhetsskydds-lagen (2018:585)	Lagen om övervakning av företagsförvärv (172/2012)	Investerings-granskningslagen (842/2021) samt tre förordningar	Säkerhetslagen (LOV-2008-06-01-24). UDI-granskning på väg (2025)
Ansvar	Inspektionen för strategiska produkter (ISP)	Arbets- och näringsministeriet	Erhvervsstyrelsen (DBA)	Relevanta departement (linjeministerier)
Täckning	*Samhällsviktiga tjänster*; säkerhetskänslig verksamhet; kritiska råmaterial; känsliga person- och positionsdata; militära materiel; PDA; framv. teknologier	Militärt försvar; vitala samhällsfunktioner, kritisk infrastruktur; nationell säkerhet och allmän ordning	Försvar, IT-säkerhet, PDA, andra kritiska teknologier, kritisk infrastruktur (inkl. leverantörer till 39 samhällsviktiga funktioner)	Verksamheter med klassificerad info; system/asset/infra-struktur vital för essentiella nationella funktioner; verksamheter av vital betydelse
Trösklar	Anmälningsplikt vid 10% av röstandelarna Övriga tröskelvärden: 20%, 30%, 50%, 65%, 90% av röstandelarna	Anmälningsplikt vid 10% av röstandelarna Prövning om nyckelintressen hotas	Obligatorisk tillståndsprövning i känsliga sektorer från 10% (även ökningar); frivillig anmälan i övriga	Anmälningsplikt vid 10% av röstandelarna Övriga tröskelvärden: 33%, 50%, 67%, 90% av röstandelarna
Obligatorisk eller frivillig anmälan	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatorisk i känsliga sektorer; frivilligt för övriga	Obligatoriskt
Stand still	Ja, även i säkerhetsskyddslagen	Ej explicit	Ja, i obligatoriska fall	Ja
Avtal m. m.	Kan omfattas; säkerhetsskyddslagen täcker avtal för säkerhetskänslig verksamhet	Avtal täcks indirekt via kontroll, villkorade godkännanden möjliga	Ja, om betydande inflytande; även danska/EU-parter omfattas om ägda från tredjeland	Ja, säkerhetsventil möjliggör ingripande oavsett form vid ej obetydlig risk
Särregler	Koppling till säkerhetsskyddslagen och fokus på kritiska råmaterial och data	Separat tillstånd för fastighetsförvärv av icke-EU/EEA; parallella processer kvarstår	Utökad granskning för energi-ön i Nordsjön	Säkerhetsventil och utökad möjlighet att föra in undantag i lagen
Sanktioner	Överträdelser kan medföra böter på minst 25 000 och upp till 2 miljoner kronor	Villkorade godkännanden; möjlighet att stoppa eller hänskjuta till regering.	Överträdelser kan medföra sanktioner såsom avyttring, böter eller indragen rösträtt	Böter för bristande anmälan; påföljder (avgifter) vid brott mot förbud/ordningar; informationsförbud
Process	25 dagar efter godkänd anmälan har inkommit. Vid fördjupad granskning: 3–6 månader	59 dagar i snitt 2022; men alla ärenden godkändes. Ett ärende drogs tillbaka	Kortare tidsfrister i enklare ärenden efter 2023	Skärpta processkrav: flernivåtrösklar

Källa: Voldstad et al. (2023) och Bergström et al. (2025).

Alla de fyra nordiska ländernas lagstiftningar har rört sig mot mer omfattande och harmoniserade UDI-granskningsmekanismer efter det att EU-förordningen trädde i kraft. Gemensamt är målet att skydda nationell säkerhet, samhällsviktiga funktioner och försörjningssäkerhet, med ett bibehållet investeringsklimat. Den européiska ramen skapar minimikrav och informationsutbyte, men lämnar tydligt utrymme för nationell anpassning. Resultatet har blivit en nordisk konvergens kring grundprinciper (riskbaserad prövning, tröskelvärden för aktieinnehav samt sektordefinitioner). Samtidigt finns en tydlig detaljmässig divergens, avseende exempelvis utpekade sektorer, beslutsnivåer samt processuella krav.

Samtliga länder har tydliga och kvantifierade trösklar i form av en viss andel aktier eller röster i ett företag för anmälan eller prövning. Den undre tröskeln är tio procent, vilket följs med olika intervall över denna nivå beroende på land. Finland använder en mer principiell prövning via Arbets- och näringsministeriet, där utgångspunkten är att förhålla sig positiv till investeringar men med möjlighet till villkor eller ingripanden när "nyckelintressen" hotas.

Danmark är det enda nordiska landet som kombinerar ett obligatoriskt tillståndsförfarande för särskilt känsliga sektorer med ett frivilligt anmälningssystem för övriga. Vissa avtal kan även omfattas om de ger ett betydande inflytande till en utländsk investerare. Förfarandet kan även fånga situationer där kontroll etableras av en utländsk investerare utan att det skett via ett traditionellt aktieförvärv.

De utpekade sektorerna är överlag gemensamma: försvar, IT- och cybersäkerhet, kritisk infrastruktur, PDA (produkter med dubbla användningsområden) och banbrytande teknologier, samt verksamheter som hanterar känsliga person- eller lokaliseringsdata. Sverige knyter UDI-lagen till säkerhetsskyddslagstiftningen och för ett brett begrepp som inkluderar "samhällsviktiga tjänster" och kritiska råmaterial. Danmark konkretiserar i stället "kritisk infrastruktur" i en katalog av samhällsviktiga funktioner och inkluderar leverantörsledet. Norge utgår från sin säkerhetslag och kan genom individuella beslut föra in verksamheter under lagens tillämpning, men har dessutom en sorts "säkerhetsventil" som möjliggör ingripande även när ett företag formellt inte omfattas, om riskerna bedöms betydliga. Finland identifierar tre kärnintressen: militärt försvar, vitala samhällsfunktioner och infrastruktur samt nationell säkerhet och ordning. Här finns även möjligheten att skräddarsy villkor, som exempelvis lokalisering av FoU, produktion och avyttring av vissa verksamheter.

I Sverige, Norge och Danmark är processerna strikta, särskilt gällande standstill-krav (föranmälningsplikt) och sanktionsmöjligheter. Trenden går mot ytterligare uppstramning av reglerna, exempelvis utökningen i dansk lagstiftning att även inkludera granskning av strategiska energiprojekt, samtidigt som handläggningstiderna har krympt i enklare ärende.

Kauppila och Cappelin (2023) visar i en jämförelse mellan Sveriges och Finlands UDI-granskningsmekanismer att den finska lagstiftningen är mer begränsad i sitt tillämpningsområde än den svenska. Finlands system är främst inriktat på att säkerställa försörjningstrygghet och tillgång till kritiska råvaror och tjänster, medan den

svenska lagstiftningen beaktar bredare nationella säkerhetsintressen och även beaktar investerarens avsikter. Författarna menar vidare att det finska systemets institutionella utformning, där beslutsfattandet ligger på departementsnivå snarare än hos en myndighet, kan leda till mindre benägenhet att formellt stoppa vissa investeringar. Samtidigt kan otydlighet i den finska regleringens räckvidd skapa osäkerhet och därigenom verka hämmande på UDI.

Sammantaget pekar ländernas granskningssystem en nordisk modell som kombinerar riskstyrd analys, fler tröskelvärden för kontrollförändring, och tillsyn längs hela kontrollkedjan (ägande–avtal–leverantörsled).

Det finns tydliga nationella skillnader mellan de nordiska länderna, Danmarks bredd i avtalstäckning, Norges säkerhetsventil, Sveriges samhällsviktiga sektorer samt Finlands villkorsstyrda godkännanden, kräver landspecifika strategier. För investeringar inom energi, telekom, försvar/PDA och dataintensiva verksamheter är tidig dialog med ansvariga myndigheter avgörande för att undvika förseningar eller villkor.

4 Utblick: de största investerarländerna utanför EU

I det här kapitlet granskas två länder som inte ingår i EU-samarbetet, Storbritannien och USA. Storbritannien är intressant av två skäl. För det första har landet länge varit en försvarare av frihandel och för det andra har Storbritannien sedan EU-utträdet år 2020 en större rättslig autonomi inom ramen för handels- och investeringspolitiken. Dessutom infördes en UDI-granskningsmekanism redan 1973 (Bauerle Danzman & Meunier, 2023a). USA är intressant i ett jämförande perspektiv som ett attraktivt mål för UDI, även här finns en lång tradition (sedan 1975) av UDI-granskning.

4.1 Storbritannien

Lagstiftningen om utländska direktinvesteringar i Storbritannien har genomgått en omfattande förändring under de senaste åren, till följd av EU utträdet 2020 (Roberts et al., 2021). Ett nytt självständigt granskningssystem infördes 2022 (Williams & Warrington, 2023), där regeringen har befogenhet att granska investeringar och godkänna, stoppa eller villkora förvärv som anses kunna riskera Storbritanniens nationella säkerhet. Eftersom Storbritannien efter Brexit inte behöver anpassa sina granskningsprocesser utifrån EU:s regelverk kan landet utforma ett mer flexibelt och nationellt anpassat system för UDI-granskningen.

4.1.1 Gällande lagstiftning

Storbritannien införde den 4 januari 2022 ett nytt regelverk för hantering av utländska direktinvesteringar – *National Security and Investment Act* (*NSI Act*) (Storbrittaniens regering, 2020). Lagen innebär ett betydligt mer omfattande system än tidigare för granskning av investeringar som kan påverka den nationella säkerheten och medför en strängare tillsyn över strategiskt viktiga transaktioner. Regelverket omfattar 17 särskilt kritiska sektorer[15]. Dessa sektorindelningar tydliggör vilka typer av förvärv som omfattas av den obligatoriska anmälningsplikten och stärker statens möjlighet att identifiera och hantera säkerhetsrisker kopplade till utländska investeringar.

En anmälan är obligatorisk när två av villkoren nedan samtidigt är uppfyllda (Williams & Warrington, 2023). För det första måste förvärvet avse en verksamhet inom någon av de 17 definierade sektorerna. För det andra måste förvärvaren uppnå en viss nivå av kontroll, exempelvis ett finansiellt ägande om minst 25 procent, eller att passera högre trösklar såsom 50 procent av rösterna. Regelverket omfattar både företag som

[15] De 17 sektorerna som anses kritiska är: avancerade material, avancerad robotik, artificiell intelligens, civil kärnkraft, kommunikationssektorn, kryptografiska autentiseringsteknologier, data-infrastruktur, försvar, energi, avancerad bioteknik, PDA- och militär teknik, kvantteknologi, rymdteknik, transport, leverantörskedjor till regeringen, vatten (dricksvattenförsörjning) och halvledare.

bedriver verksamhet i Storbritannien och företag som levererar varor eller tjänster till brittiska kunder. Förvärv som faller utanför dessa kriterier kan anmälas frivilligt, exempelvis om parterna bedömer att affären skulle kunna ge upphov till nationella säkerhetsrisker (Williams & Warrington, 2023). Även transaktioner som initierats före NSI Act men slutförts efter den 12 november 2020 kan granskas retroaktivt (Simmons & Simmons, 2022).

Processen som investerare förväntas följa är tydligt strukturerad och omfattar följande steg:

1. Bedöma om NSI Act är tillämplig på det planerade förvärvet.
2. Identifiera om verksamheten omfattas av någon av de 17 känsliga sektorerna.
3. Skicka in en anmälan via det digitala NSI-systemet.
4. Invänta regeringens granskning och beslut, vilket kan resultera i godkännande, villkorade åtgärder eller blockering av transaktionen.

Konsekvenserna av att inte anmäla en anmälningspliktig transaktion är betydande. Den blir då automatiskt ogiltig, saknar juridisk verkan och måste göras om. Ägarna kan dessutom drabbas av straffrättsliga sanktioner, antingen höga böter eller upp till fem års fängelse. Därtill kan regeringen införa tillfälliga åtgärder, såsom förbud av verksamheter tills granskningen är slutförd.

Regeringen har breda befogenheter att ingripa mot förvärv som bedöms kunna skada Storbritanniens nationella säkerhet. Därför kan även icke-anmälda transaktioner granskas genom en *call-in*, vilket innebär att en granskning kan initieras även utan föregående frivillig anmälan (Beighton & Pugh, 2025). Denna möjlighet kan utnyttjas i upp till fem år efter genomförd transaktion.

4.1.2 Genomförande av lagstiftningen

Granskningen av UDI hanteras av *Investment and Security Unit* (ISU) inom den brittiska regeringen (Williams & Warrington, 2023). ISU ansvarar för att ta emot och bedöma både obligatoriska och frivilliga anmälningar samt att genomföra nationella säkerhetsgranskningar.

När en anmälan inkommit ska regeringen fatta ett första beslut inom 30 arbetsdagar (Storbrittaniens regering, 2020). Om den initiala prövningen indikerar potentiella säkerhetsrisker kan en fördjupad granskning inledas. Denna förlänger processen med ytterligare 45 arbetsdagar, med risk för ytterligare förlängning. Under denna fas kan regeringen även begära kompletterande information från de involverade parterna. Den slutliga bedömningen kan resultera i tre utfall: godkännande; godkännande förenat med villkorade åtgärder, exempelvis krav på särskilda informationsrutiner eller begränsningar i kontrollutövandet; eller blockering av transaktionen. Beslutet kan överklagas genom etablerade rättsmedel (Williams & Warrington, 2023).

I riskbedömningen vägs faktorer som nationalitet, ägarstruktur och kopplingar till främmande makt in. Regeringen betonar dock att utländskt ägande i sig inte är ett

problem, risken uppstår när investerare eller deras bakgrund kan kopplas till aktörer med fientliga intentioner (Roberts et al., 2021). Regeringens prövningar baseras i stor utsträckning på tre riskkategorier:

1. Målrisk (*target risk*). Avser målbolagets verksamhet och dess potentiella användning i säkerhetskänsliga sammanhang, särskilt om bolaget verkar inom någon av de 17 definierade sektorerna.
2. Förvärvarrisk (*acquirer risk*). Rör förvärvarens kopplingar, tekniska förmågor, intentioner och eventuella indirekta ägar- eller kontrollkedjor som kan skapa risker för brittiska intressen.
3. Kontrollrisk (*control risk*). Avser den grad av kontroll som förvärvaren får över verksamheten eller tillgången. Regeringen betonar att kontrollnivån sällan är avgörande isolerat, utan bedöms i kombination med mål- och förvärvsrisk.

4.2 USA

USA har en lång tradition och ett etablerat system för granskningar av utländska direktinvesteringar. Regelverket syftar till att skydda nationell säkerhet genom att möjliggöra prövning av investeringar av utländska aktörer i amerikanska företag. Följande avsnitt redogör för USA:s rättsliga ramverk.

4.2.1 Gällande lagstiftning

Lagstiftningen har sitt ursprung i sektion 721 i *Defense Production Act* från 1950 och har utvecklats från att främst omfatta försvars- och tekniksektorer, till att även inkludera leveranskedjor, dataskydd, kritiska resurser samt störningar i leveranskedjor, teknologiskt ledarskap och cybersäkerhet. Lagen reviderades senast 2018 genom den så kallade *Foreign Investment Risk Review Modernization Act* (FIRRMA), som bland annat innebär att fastighetsaffärer nära militära eller andra känsliga anläggningar omfattas. Vissa investeringar, särskilt inom kritisk teknik eller där utländska stater är inblandade, kräver obligatorisk anmälan, medan andra kan anmälas frivilligt för att få rättslig säkerhet.

4.2.2 Genomförande av lagstiftningen

Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS) är en federal kommitté som leds av finansdepartementet och är ansvarig för amerikansk UDI-granskning. Organisationen består av 16 federala myndigheter under ledning av den amerikanska finansministern. CFIUS inrättades 1975 genom Executive Order 11858 och ska motverka att utländska investeringar inverkar negativt på amerikansk säkerhet (Roberts et al., 2021). De rapporterar årligen sin verksamhet, där årsrapporten för 2024 visar på en ökning av antalet investeringsgranskningar med nationella säkerhetsintressen (CFIUS, 2025). Under året utdelades den största straffavgiften i CFIUS historia på 60 miljoner USD mot företaget T-Mobile US, Inc. (Keeler et al., 2024). Totalt granskades 116 deklarationer och 209 formella anmälningar, sammanlagt 325

ärenden.[16] Deklarationerna kunde avslutas utan åtgärder i majoriteten av fallen, men för några ställdes krav på fullständig anmälan. Bland anmälningarna gick drygt hälften vidare till fördjupad utredning. Två transaktioner stoppades efter presidentbeslut.

CFIUS har i sin verksamhet fokuserat särskilt på kritiska tekniker och under 2024 föll knappt hälften (150) av granskningarna inom dessa områden. De flesta fallen gällde sektorer som professionella tjänster, elektronik och avancerad tillverkning. De länder som stod för flest granskningar var Japan, Frankrike, Kina och Förenade Arabemiraten.

Granskningarna som genomförs omfattar investeringar som kan ge utländska aktörer kontroll eller betydande inflytande över amerikanska företag, särskilt inom områden som kritisk infrastruktur, känslig teknik och personuppgifter. CFIUS har också utökade möjligheter att granska investeringar från särskilda länder, exempelvis Kina. CFIUS har även utökat sin övervakning av icke-anmälda transaktioner och kan också initiera granskning i efterhand. Vissa investeringar, särskilt de som rör kritisk teknik eller där en utländsk stat har betydande inflytande, kräver obligatorisk anmälan.

CFIUS granskning sker i flera steg. Först sker en inledande granskning, därefter vid behov en fördjupad undersökning. Om det behövs tas slutligen ett beslut av presidenten. Under processen kan CFIUS begära omfattande information från parterna och även kräva åtgärder för att mildra eventuella säkerhetsrisker. Om CFIUS identifierar nationella säkerhetsrisker kan kommittén kräva olika typer av åtgärder, såsom att begränsa tillgången till känslig information eller blockera investeringen. Det innebär att företag och investerare behöver ägna stor uppmärksamhet åt potentiella säkerhetsrisker och anmälningsplikter redan i ett tidigt skede av processen. Om en investering genomförs utan nödvändig anmälan eller i strid med CFIUS beslut kan betydande böter utdömas, och transaktionen kan ogiltigförklaras eller avvecklas.

Den administrativa hanteringen – mottagande, bedömning och samordning av ärenden – sköts inom finansdepartementet. Det finns två huvudsakliga processvägar:

1. Deklarationer: korta och förenklade anmälningar med 30 dagars bedömningstid.
2. Notifieringar: utlöser en formell och tidsstyrd granskningsprocess. Den formella processen kan omfatta en 45 dagar lång granskning, följt av en lika lång utredning (och eventuellt en presidentprövning på 15 dagar).

Under granskning- och utredningsperioderna måste parterna svara snabbt på förfrågningar och kan begära att dra tillbaka sin anmälan, vilket kräver CFIUS godkännande. CFIUS kan också avvisa en anmälan om den är ofullständig eller om parterna inte svarar i tid. Slutresultatet av en prövning kan innebära att CFIUS avslutar ärendet – det vill säga att investeringen är godkänd; att kommittén ställer villkor, det vill säga ett riskreducerande avtal; eller att ärendet hänskjuts vidare till presidenten för beslut. När processen är avslutad och CFIUS (eller presidenten) inte vidtar ytterligare åtgärder, får parterna en ”fristad”, vilket innebär att transaktionen inte kan tas upp till ny prövning annat än under särskilda undantagsfall.

[16] Detta kan jämföras med de 1 261 anmälningar som inkom till ISP i Sverige under 2024.

4.3 Lärdomar från brittiska och amerikanska erfarenheter

Granskningssystemen för de amerikanska investeringarna hade år 2025 funnits på plats i 50 år. Det finns därför mer forskning att falla tillbaka på avseende rättsliga, politiska och ekonomiska effekter. Connell och Huang (2014) visar till exempel att amerikanska CFIUS successivt har fått en allt bredare roll och att begreppet ”nationell säkerhet” har kommit att sträcka sig förhållandevis långt utanför de traditionella försvars- och telekomsektorerna. Historiska lagändringar – som Exon-Florio (1988), Byrd Amendment (1992) och FINSA (2007) – har gett kommittén allt större befogenheter att granska och blockera transaktioner, ofta under starkt politiskt tryck. Författarna visar också att inhemska aktörer kan gynnas av implementeringen men att osäkerheten har ökat för utländska investerare. Besluten har dock inte diskriminerat specifika länder. Deras sammantagna bild är av ett kraftfullt, men ofta politiserat verktyg.

Liksom för svensk del har Storbritanniens NSI Act från och med 2022 lett till ett förhållandevis stort antal anmälningar (se Figur 1). Detta kan delvis förklaras av lagens breda tillämpningsområde och låga trösklar för anmälningsplikt, men också av en initial försiktighet för att undvika sanktioner eller ogiltigförklaring.

Hoff (2025) jämför de olika granskningssystemen i EU, Australien, USA, Japan och Storbritannien och menar att trenden tydligt går mot att nationell säkerhet och strategiska intressen går före ekonomiska argument. Viski (2024) konstaterar att det inte finns någon universallösning utan att varje land måste utforma sitt system utifrån sina egna behov och mål, men utbyte av erfarenheter, regionala samarbeten och dialog mellan myndigheter, näringsliv och civilsamhälle är avgörande för att hitta en balans mellan öppenhet för investeringar och skydd av nationella intressen.

Frågan kan dock ställas om de kostnader som granskningssystem för med sig verkligen motiveras av de potentiella säkerhetsvinsterna, givet att det i litteraturen saknas tydliga exempel på att utländskt ägande i sig har lett till negativa utfall för nationella intressen. McCalman och Walter (2024) menar i sin granskning av det flexibla australiensiska granskningssystemet, att detta har skapat betydande och återkommande välfärdsförluster för både företag och investerare. De argumenterar därför en mer evidensbaserad diskussion om balansen mellan nationell säkerhet och ekonomisk öppenhet.

4.4 Jämförelse av samtliga granskningssystem

Genomgången av granskningssystemen i de nordiska länderna, Storbritannien och USA visar att det finns skillnader, trots flera gemensamma säkerhetspolitiska utgångspunkter. De största skillnaderna relaterar till olika tröskelvärden för kontroll, tillämpningsområdets omfattning, anmälningspliktens utformning och möjligheten till ingripande i efterhand. Dessa sammanfattas i Tabell 4.

Tabell 4. Jämförelse mellan samtliga UDI-granskningar.

	Anmälan	Omfattning	Ansvar	Sanktioner	Ingripande i efterhand
Sverige	Obligatoriskt inom skyddsvärd verksamhet	Omfattar 15 olika områden	Myndigheten ISP	Böter från 25 000 upp till 100 miljoner kronor	Begränsat
Finland	Obligatoriskt vid uppnådd röstandels-gräns	Omfattar det militära försvaret, samhällets funktioner och nationella intressen	Arbets- och näringsministeriet	Villkorade godkännanden Möjlighet att stoppa eller överlämna till avgörande	Begränsat
Danmark	Endast obligatoriskt i känsliga sektorer	Omfattar samtliga områden inom särskilt känsliga sektorer och verksamheter	Förvaltnings-myndigheten DBA	Vid överträdelser kan särskilda sanktioner tillämpas	Ja
Norge	Obligatoriskt vid kvalificerad ägarandel	Omfattar verksamheter med skyddsklassificerad information samt verksamheter med funktioner av vital betydelse.	Relevanta departement	Böter samt påföljder vid bristande anmälan eller brott mot informationskrav	Ja
Storbritannien	Obligatoriskt vid uppfyllda villkor	Omfattar 17 sektorer	Myndigheten ISU	Automatisk ogiltighet, samt böter och fängelse upp till fem år	Ja (5 år)
USA	Obligatorisk inom kritisk teknik	Omfattar leveranskedjor, dataskydd och kritiska resurser	Departements-överskridande kommittén CFIUS	Böter samt ogiltighets-förklaring	Ja

Sverige utmärker sig särskilt avseende hur granskningssystemens tillämpningsområde definieras med dess breda omfattning. Genom att definitionen av skyddsvärd verksamhet är mycket bred skiljer sig Sverige från rapportens övriga jämförda länder. Finland och Norge tillämpar mer selektiva eller beslutsspecifika avgränsningar, medan Storbritannien och Danmark har sektorbaserade system. USA intar en något annorlunda position genom sitt fokus på kritisk teknik, infrastruktur och data.

Vidare varierar anmälningspliktens utformning. Sverige tillämpar ett brett obligatoriskt system, medan övriga länder i olika utsträckning tillämpar olika krav för att en anmälan ska bli obligatorisk. Samtidigt skiljer sig graden av statligt handlingsutrymme, där särskilt Danmark, Norge, Storbritannien och USA visar på en hög grad av flexi-

bilitet genom möjligheten att initiera granskningar i efterhand och ingripa även utanför de formella anmälningskraven.

Sammanfattningsvis indikerar skillnaderna som påvisats i kapitel 3 och 4 att länderna har valt olika strategier för att hantera avvägningen mellan öppenhet och skydd av nationella säkerhetsintressen. Skillnaderna speglar olika avvägningar mellan att skydda nationella säkerhetsintressen och att upprätthålla öppenhet för utländska investeringar.

Samtidigt är dessa kvalitativa skillnader svåra att direkt jämföra, eftersom de inte kan uttryckas i specifika värden som kan ställas mot varandra. För att möjliggöra en mer systematisk jämförelse presenteras därför i nästa avsnitt ett antal olika index, vilka på olika sätt fångar de dimensioner som identifierats i kapitel 3 och 4. Detta möjliggör en analys av skillnader i granskningssystemens utformning i mer mätbara termer.

5 Kvantifiering av UDI-granskningar

I det här avsnittet fokuserar den första delen på den ökade UDI-restriktiviteten, beskriver de bakomliggande motiven och redovisar de ännu mycket begränsade empiriska effekter som har kunnat etableras i litteraturen. Den andra delen består av ett antal index över UDI-restriktivitet samt statistik för UDI-granskningsmekanism.

Avsnittet kompletterar de kvalitativa beskrivningarna från föregående avsnitt genom att använda index för att pröva och fördjupa de mönster som hittills har identifierats.

5.1 Potentiella effekter av granskningsmekanismer

Efter decennier av global ekonomisk integration började flera av de avancerade ekonomierna, från 1970-talet och framåt, att införa UDI-granskningsmekanismer för att hantera risker kopplade till UDI. Länder som USA och Australien var tidiga med granskningssystem, följt av Kanada och senare även länder som Frankrike och Tyskland. Viktiga händelser som förklarar de senaste två vågorna av UDI-granskningssystem har varit senare års teknologiska framsteg och ökade geopolitiska spänningar – särskilt relaterade till kinesiska och ryska direktinvesteringar (Faubert, 2025).

Evenett (2021) betonar den kinesiska utvecklingen som en avgörande faktor. Landets statsskick och lagstiftning, tillsammans med den kinesiska militärens befogenheter och kinesiska företags relationer till statsapparat och militär, innebär att direktinvesteringarna från Kina kan vara problematiska. Det gäller i synnerhet i kris-, säkerhets- och beredskapshänseende. Författaren konstaterar också att Kinas ekonomiska makt riskerar att permanenta OECD-ländernas mer restriktiva investeringspolitik.

Teoretiskt kan UDI-granskningsmekanismer skapa effekter i form av hinder för investeringar, genom bland annat längre handläggningstider, ökad osäkerhet och kostsamma riskreduceringsavtal, vilka kan leda till avbrutna affärer eller lägre värden på transaktioner. Granskningsmekanismerna är en del i trenden mot geoekonomisk fragmentering, där länder försöker balansera en målkonflikt mellan fortsatt öppenhet och skydd av strategiska tillgångar (Faubert, 2025). En mer paradoxal effekt skulle kunna uppstå genom att en granskningsmekanism introducerar förutsebarhet utifrån tydligare regler med en positiv (eller åtminstone inte negativ) effekt på investeringsflödena.

Ett empiriskt problem med UDI-granskningsmekanismerna är att den senaste vågen sammanfaller med såväl covid-19-pandemin som Rysslands invasion av Ukraina och den efterföljande energikrisen. Mer nyligen inträffade också ett drastiskt skifte i den amerikanska handelspolitiken. Samvariationen med konjunkturcykler är ytterligare en faktor att ta hänsyn till. Det finns således betydande problem med att uppskatta de

senare UDI-granskningsmekanismernas effekter (eller avsaknad därav) på investeringsflöden.

Godsell et al. (2023) studerar ekonomiska effekter av amerikansk lagstiftning. De menar att CFIUS har lett till en minskning av antalet utländska förvärv i säkerhetskänsliga sektorer – vilket uppfyller lagstiftningens syfte. Det bekräftas även av Chen et al. (2024), som visar att kinesiska uppköp i kritiska amerikanska industrier sjönk med cirka 60 procent under Trumps första presidentperiod. Samtidigt finner de att uppköp i Storbritannien, Kanada och Australien ökade med drygt 40 procent, det vill säga att den striktare UDI-granskningen drev fram en omdirigering av internationella kapitalflöden, samt att den skärpta CFIUS-granskningen fick betydande realekonomiska kostnader för företag i kritiska branscher. Enligt deras analys föll produktiviteten med mer än 15 procent, med sjunkande lönsamhet och FoU-intensitet som följd.

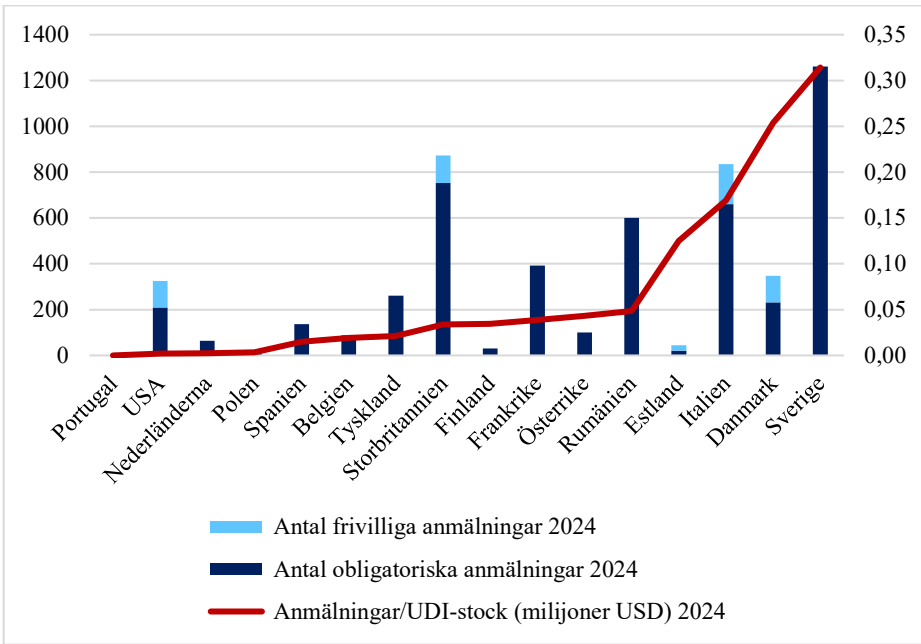
För Storbritanniens del innebar utträdet ur EU i januari 2020 en signifikant händelse i den brittiska ekonomin. Milas et al. (2024) konstaterar i sin analys att ekonomisk och politisk osäkerhet utövar en statistiskt signifikant negativ påverkan på inflödet av UDI. Deras estimeringar indikerar att enbart Brexit har minskat UDI-inflödena med upp till 0,5 procent av BNP. Det är i så fall en betydande påverkan, givet att UDI historiskt har motsvarat cirka 2,1 procent av Storbritanniens BNP. De konstaterar vidare att den ekonomiska osäkerheten i framför allt USA har tenderat att driva *upp* UDI-inflödena till Storbritannien. Med tanke på hur stora ekonomiska effekter dessa händelser har haft, blir det samtidigt svårt att isolera och kvantifiera effekterna av den brittiska UDI-granskningen.

UDI-granskningsmekanismerna har i flera av EU-länderna endast funnits i ett fåtal år, till exempel i Sverige. Det innebär att tidsintervallet är litet, vilket begränsar möjligheten att finna tydliga samband. Dessutom sammanfaller den ökade restriktiviteten med flera händelser som har haft omfattande inverkan på såväl de europeiska ekonomierna som världsekonomin: covid 19-pandemin, energikrisen efter Rysslands invasion av Ukraina och den handelspolitiska omläggningen under Trumps andra presidentperiod. Sammantaget innebär det svårigheter att isolera variationen i utfall till den mer restriktiva investeringspolitiken. Det är i det perspektivet inte förvånande att tidiga analyser av UDI-granskningsmekanismerna i EU ännu inte har kunnat etablera effekterna på investeringsflöden (se exempelvis (Albori et al., 2021; Eichenauer et al., 2021; Mistura & Roulet, 2019; Ro, 2022).

5.2 Antalet UDI-anmälningar

En tydlig indikation på den ökade restriktiviteten syns i antalet anmälningar som inkommer i olika länder med UDI-granskningssystem. Det är därför av värde att återge statistik över mängden anmälningar i olika länders system innan index som söker kvantifiera olika aspekter av UDI-granskningsmekanismer i OECD- och EU-länderna presenteras.

I Figur 1 redovisas två mått: anmälningar i absoluta tal (vänster axel), staplade i obligatoriska och frivilliga anmälningar, samt en linje som ställer antalet anmälningar i relation till respektive länders UDI-stockar (höger axel) – det vill säga som procent av i stocken av ingående UDI-stock i miljoner USD.[17] De ingående länderna har sorterats enligt det senare måttet.

Figur 1. Antal UDI-anmälningar och anmälningar i procent av UDI-stock, 2024.
Källa: Nationella rapporter från ansvariga instanser. UDI-data från OECD (2025a). För ej redovisade EU- och OECD-länder saknas data över antalet anmälningar 2024.

Det framgår tydligt att Sveriges volym av rapportering skiljer sig betydligt från övriga länder, även om Italien registrerar relativt höga värden. Den svenska rapporteringen har orsakat statistiska problem för den Europeiska kommissionen (Europeiska kommissionen, 2025, s. 9), som i den femte årsrapporten över investeringsgranskningar konstaterar att EU:s data…

> ”… i hög grad påverkas av att Sverige rapporterat ett mycket stort antal ärenden under sitt första fulla verksamhetsår för granskningssystemet för utländska direktinvesteringar, vilket med råge överstiger det årliga antalet ärenden som rapporterats av någon annan medlemsstat. Om Sverige uteslöts från beräkningen skulle andelen formellt granskade ärenden vara 67% och andelen ärenden som inte krävde formell granskning vara 33%.”

[17] Båda måtten baseras på data för år 2024, med undantag för Finland, Frankrike och Spanien, där UDI-data ännu endast finns för år 2023 i OECD:s UDI-databas. UDI-stocken ändras emellertid inte på ett sätt som ändrar den rapporterade procentsatsen i någon större omfattning.

Till detta kan läggas att den svenska anmälningstakten ökade med 50 procent under första halvåret 2025 (Carle & Karlsson, 2025). Resultaten ovan reser åtminstone tre frågor:

1. Vilka effekter på de ingående investeringsflödena får ett system som resulterar i så många anmälningar? Alla investeringar som förhandsgranskas, oavsett om åtgärd behöver vidtas eller ej, har förlängt tidsperspektiven med åtminstone de 25 dagar som den granskande myndigheten ISP har på sig från det att en godkänd anmälan inkommer till myndigheten. Till detta ska även läggas tid som investerare behöver för att undersöka regelverket samt även upprättandet av en godkänd anmälan.
2. Den stora andelen anmälningar i Sverige som godkänns utan åtgärd reser också frågan om inte granskningsmekanismen, i sin nuvarande utformning, framför allt leder till onödig byråkrati och merarbete för ISP (och eventuellt även för de fem samverkansmyndigheterna).
3. Antalet anmälningar uppgår i genomsnitt till närmare fem anmälningar om dagen (≈4,9), det vill säga 1 261 anmälningar fördelade på 260 arbetsdagar. Det ger i sin tur anledning att fundera över frågan om ISP hinner med att ge anmälningarna den uppmärksamhet de förtjänar för att UDI-granskningsmekanismen ska kunna betraktas som ett effektivt och ändamålsenligt verktyg?

5.3 Index för UDI-restriktivitet

Ett sätt att hantera frågan om restriktivitetens effekter är att fokusera på olika index som mäter UDI-restriktivitet, för att kvantitativt bedöma skillnader och likheter. I Bauerle et al. (2023a, s. 2) konstateras att generella restriktioner för UDI rymmer allt från restriktioner för utländskt ägande i inhemska företag, till att helt förbjuda utländska medborgare från ägande i känsliga sektorer. UDI-granskningsmekanismer är emellertid att betrakta som rutinskapande rättsliga processer baserade på fördefinierade kriterier:

> "Screening mechanisms, which allow "acceptable" transactions while preventing entry of undesirable investors or the sale of specific sensitive assets to foreigners, can be compatible with liberal investment flows."

I den mån en UDI-granskningsmekanism minskar potentiella investerares osäkerhet genom att göra reglerna mer tydliga och förutsebara, behöver effekterna alltså inte vara negativa för investeringsflödena. Samtidigt innebär mekanismen att utländska investerare måste förhålla sig till ytterligare lagstiftning och längre handläggningstider vid myndigheters granskning. Som Lai (2021) konstaterar kan granskningsmekanismerna dessutom användas i protektionistiska syften, beroende på omfattning och utformning.

Flera EU-länder, som exempelvis Frankrike, Tyskland och Finland, har en något längre tradition än Sverige av UDI-granskningsmekanismer. Efter 2019 års EU-förordning om UDI-granskning, har emellertid samtliga EU-länder antingen infört

eller i alla fall lagstiftat om nationella UDI-granskningsmekanismer. Flera av länderna har valt att huvudsakligen nöja sig med de skrivningar som framkommer i EU:s lagstiftning, medan Sverige och ytterligare några medlemsstater har valt att gå längre.

5.3.1 Index med fokus på UDI-granskningsmekanismer: Fauberts & PRISM

Det finns UDI-index som mer specifikt mäter restriktiviteten i just UDI-granskningsmekanismer och därmed är mer träffsäkra i förhållande till denna analys. Två index är särskilt relevanta: de inkluderar den svenska UDI-lagstiftningen och beaktar uttryckligen säkerhetsaspekter. Dessa är Fauberts index (2025) och PRISM-indexet (Bauerle Danzman & Meunier, 2023a).

Fauberts index (2025) index beaktar uttryckligt om nationell säkerhet anges som grund i olika UDI-granskningsmekanismer. Det är också det enda index som har utvecklats efter att Sverige införde UDI-lagen i december 2023. Sverige ingick dock inte ursprungligen i analysen, varför vi har kompletterat redovisningen med svenska värden.[18]

Indexet är indelat i fem övergripande kategorier:

1. *Investeraridentitet*. Faktorer som ingår är ursprungsland, särskild behandling av statligt ägda företag samt bedömning av diskriminering mot vissa nationaliteter.
2. *Aktiviteter och sektorer*. Inkluderar sektorsspecifik eller tvärsektoriell granskning och hur gröna investeringar samt extraterritoriella transaktioner täcks.
3. *Tröskelvärden för UDI-granskning*. Dessa värden kan exempelvis baseras på ägarandelar eller monetära belopp.
4. *Granskningsförfarande*. Här ingår faktorer som obligatorisk eller frivillig anmälan, myndigheternas befogenheter, tidsramar samt om det ingår snabbspår och eventuellt internationellt samarbete.
5. *Verkställighet och sanktioner*. Inkluderar om det förekommer möjligheter att ogiltigförklara transaktioner, utdela böter eller fängelsestraff, samt om investerare har möjlighet att överklaga beslut från ansvarig myndighet.

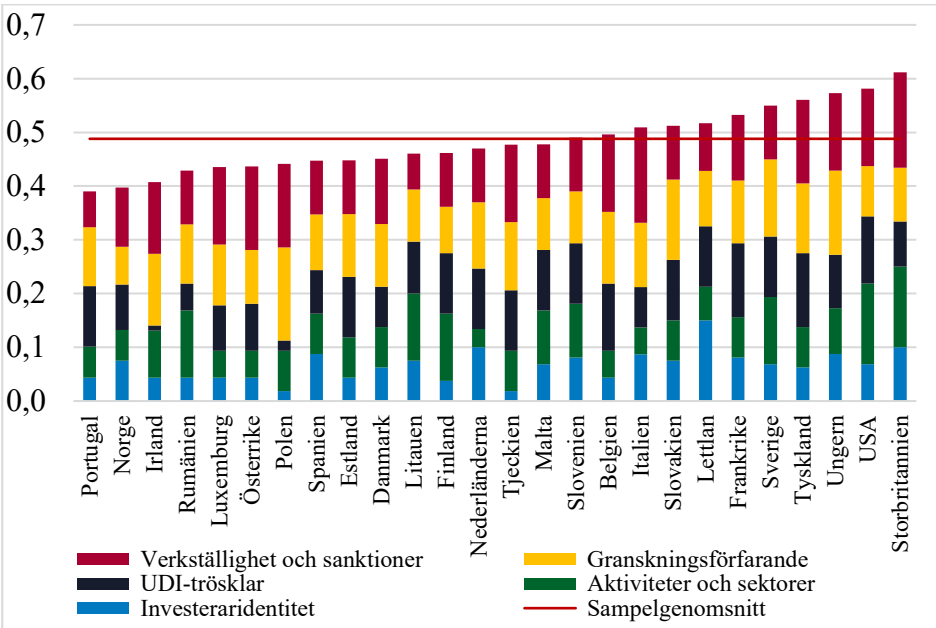
Ett lands totalpoäng utgörs av genomsnittet av dessa fem kategorier. Varje kategori tilldelas ett värde mellan 0 och 1, där 0 indikerar ett snävt och 1 ett brett tillämpningsområde. Bedömningen bygger på att en större förekomst av restriktioner höjer värdet, medan begränsningar i omfattning (exempelvis om reglerna endast gäller vissa investerare eller transaktioner) sänker det. Ett värde över 0,5 klassificeras som restriktiv.

Faubert (2025) noterar att formella kriterier inte nödvändigtvis speglar hur restriktiv en UDI-granskningsmekanism är i praktiken. Tröskelvärden kan till exempel variera beroende på om investeringen gäller ett statligt ägt bolag eller om sektorn är känslig.

[18] Författaren delade med sig av rådata, vilket var en stor hjälp i sammanställningen för Sverige.

Indexet beaktar inte heller faktorer som myndigheters grad av diskretion i tillämpningen, eftersom sådan informationen ofta saknas. Därtill är offentliga uppgifter om de faktiska utfallen av UDI-granskningarna begränsade.

Samtidigt ger indexet en strukturerad jämförelse av formella regler och illustrerar skillnader i regleringarnas omfattning och djup. Det kan användas för att analysera konvergens inom EU, där nationella UDI-granskningsmekanismer fortfarande är heterogena trots det gemensamma ramverket. Indexet kan också ligga till grund för vidare forskning om hur regler påverkar kapitalflöden och ekonomisk integration. Resultaten visas i Figur 2.

Figur 2. Fauberts index för EU, Norge, Storbritannien och USA, 2024.
Källa: Faubert (2025) och författarnas egna beräkningar för Sverige.

Restriktiviteten ökar relativt linjärt mellan de inkluderande länderna. En anmärkningsvärd observation är att Storbritannien (vars utträde ur EU delvis motiverades med ambitionen föra en mer frihandelsvänlig politik) har det högsta samlade värdet i Fauberts index. Även USA:s UDI-granskning klassificeras som restriktiv.

Sverige placerar sig bland de länder som har ett relativt restriktivt granskningsförfarande och en bred sektorsomfattning, och hamnar över genomsnittet i urvalet. Danmark och Finland ligger nära genomsnittet, medan Norge uppvisar den näst lägsta graden av restriktivitet efter Portugal. Enligt MATR-indexet är Norges samlade restriktivitet något högre än Sveriges (se avsnitt 2.2), vilket visar på att olika index kan ge skilda bilder. Det senare understryker vikten av att ha ett helhetsperspektiv på restriktivitet gentemot utländska investeringar.

Det andra indexet som specifikt mäter UDI-granskningsmekanismer är PRISM-indexet, utvecklat av Bauerle et al. (2023a). Det omfattar 38 OECD-länder[19] för åren 2007–2024. En UDI-granskningsmekanism registreras när ett land har en rättslig ram för att godkänna eller avslå investeringar, samt en tydlig process för att utöva denna befogenhet. Datasetet uppdateras två gånger per år.

Varje land kodas i sju kategorier:

1. *Granskningsomfattning* (sektorer och affärsaktiviteter).
2. *Tröskelvärden*, till exempel volym eller ägarandel.
3. *Utländsk statlig kontroll*, om det finns en differentierad behandling vid statligt ägande.
4. *Nettonyttotester*, avser fånga eventuella och mer allmänna ekonomisk-politiska hänsynstaganden i granskningen.
5. *Förhandsanmälan*, om det föreligger krav på anmälan och eventuellt förhandsgodkännande för att en investering får genomföras.
6. *Övervakning och verkställighet*, som mått på omfattningen av statliga befogenheter.
7. *Granskningsstruktur*, involverade myndigheter och aktörer.

Fauberts summerar inte ett totalvärde per land, men analyserna visar tydligt att UDI-granskningarna har blivit både vanligare och mer betydelsefulla. Ökning gäller särskilt säkerhetsrelaterade granskningsmekanismer och accelererade under covid-19-pandemin. Drivkrafterna tycks i första hand vara säkerhetspolitiska, snarare än strikt ekonomiska.

Bauerle et al. (2023a) konstaterar också att granskningarnas omfattning har breddats avsevärt. UDI-lagstiftningarna fokuserade initialt främst på försvarssektorn men omfattar numera även kritisk infrastruktur, livsmedels- och datasäkerhet, samt teknik med dubbla användningsområden. Flera länder har dessutom infört tvärsektoriella instrument med breda befogenheter, vilket gör definitionen av nationell säkerhet fortsatt flexibel.

Bauerle et al. (2023a; 2023b) påpekar att tröskelvärdena generellt har sänkts, vilket innebär att lägre ägarandelar kan utlösa granskning. Många länder har också, likt Sverige, infört obligatoriska anmälningskrav. Författarna noterar även en viss policykonvergens, särskilt bland OECD-länderna. Nya mekanismer följer ofta EU:s rekommendationer, med lägre trösklar för kritiska sektorer. Det tolkas som ett tydligt tecken på att pandemin var en katalysator för att snabbt genomföra redan planerade reformer.

När det gäller teknologisk innovation, handlar det främst om framsteg inom områden som AI, halvledare och kvantteknologi, vilka har suddat ut gränsen mellan ekonomi och säkerhet. Detta aktualiserar frågor om ägande och kontroll över kritiska teknolo-

[19] Författarna motiverar valet av OECD som fokusområde utifrån två perspektiv. För det första förekommer det transparens- och rapporteringskrav i dessa länder. För det andra är gränsöverskridande företagsförvärv vanligare i mer avancerade ekonomier.

gier, särskilt sådana med dubbla användningsområden. Ett resultat av Bauerle et al. (2023a) analys är att länder med högre FoU-investeringar tenderar att granska fler sektorer, medan länder med stort beroende av utländsk FoU-finansiering granskar färre.

5.3.2 Generella index: FDIRRI & MATR

Ett index som täcker en stor del av världens länder avseende UDI-restriktivitet är OECD:s *Foreign Direct Investment Regulatory Restrictiveness Index* (FDIRRI). Det är ett index som uppdateras årligen med värden från december varje år och som har fri tillgång för åren 2018–2024. FDIRRI mäter lagstadgade UDI-begränsningar mellan länder och över tid, med syfte att utvärdera marknadstillträde och andra regelmässiga hinder för UDI. Indexet återger policymått för regulatoriska begränsningar inom 22 sektorer, indelade i fyra policyområden: gränser för utländskt ägande; granskning och godkännande; restriktioner för nyckelpersoner; andra restriktioner. Varje policymått poängsätts på en skala från 0 (helt öppet för UDI) till 1 (helt stängt för UDI). Måttet beräknas genom att OECD uppskattar restriktionernas omfattning inom ett antal sektorer, därefter beräknas ett genomsnittligt indexvärde för respektive land. Indexet speglar därmed den formella graden av reglering av UDI snarare än den faktiska tillämpningen av reglerna eller investeringarnas omfattning.

Tabell 5 redovisar värdena för år 2024. Det är tydligt att den totala restriktiviteten i UDI-regleringar fortfarande är betydligt lägre i EU och OECD än i länder utanför OECD.[20]

Några länders UDI-granskningsmekanismer, bland annat Sveriges, Norges och Storbritanniens är inte registrerade i OECD:s data.[21] Det innebär att data för denna kategori (och för det sammanvägda värdet) blir ofullständiga och bör användas med viss försiktighet. Det begränsar indexets användbarhet för att jämföra ländernas faktiska regelverk. Avsaknaden av värden leder till att indexet riskerar ge en missvisande bild av regelverkens relativa restriktivitet. Sverige uppvisar mycket låga totala restriktivitetsvärden i övriga kategorier, vilket innebär att Sverige bedöms som öppet för UDI när hänsyn inte tas till UDI-granskningen.[22] Endast Storbritannien registrerar lägre värden i Tabell 5.

[20] Det bör samtidigt noteras att OECD:s index inte är helt uppdaterat, exempelvis var inte Storbritanniens och Sveriges respektive UDI-granskningsmekanismer registrerade.

[21] OECD noterar detta på sin hemsida men ger ingen förklaring till utelämnandet.

[22] Dessvärre registreras enbart det totala indexvärdet för granskningsmekanismer i OECD:s databas, varför det inte har varit möjligt med en egen uppdatering.

Tabell 5. OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index 2024.

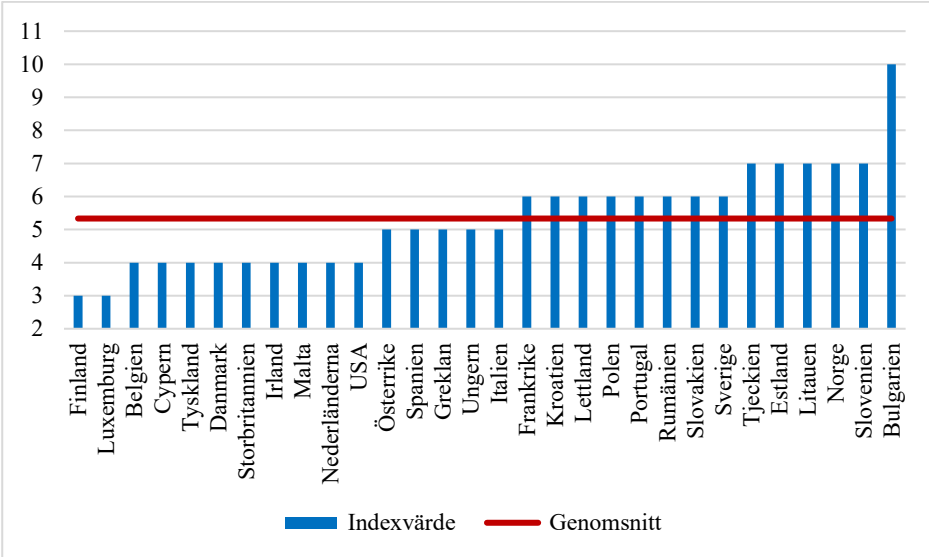
Region/land	Utländskt ägande	Granskning och godkännande	Restriktioner för nyckelpersoner	Andra restriktioner	Totalt
Sverige	0,74	0,00	0,00	0,01	0,75
EU	1,21	0,46	0,04	0,95	2,65
Norge	1,21	0,00	0,12	0,02	1,35
Storbritannien	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02
USA	2,40	0,28	0,57	1,85	5,10
OECD	2,60	1,36	0,10	0,90	4,96
Ej OECD	9,86	1,32	0,41	4,50	15,95

Källa: OECD (2024).
Cypern ingår ej i databasen, följaktligen är EU-data ofullständiga. OECD:s ursprungliga indexvärden har multiplicerade med 100 för att förenkla presentationen.

Enligt OECD:s FDIRRI-index har Sverige ett mycket öppet regelverk för UDI. Sveriges totala indexvärde (0,75) ligger under såväl OECD-länderna (4,96) som EU (2,65). De svenska restriktionerna utgörs nästan uteslutande av begränsningar av utländskt ägande, medan resterande områden har en liten eller ingen betydelse. Storbritannien framstår i jämförelse som det minst restriktiva landet (0,02), medan USA uppvisar ett högre värde (5,10), främst till följd av ägarbegräsningar och andra restriktioner. Restriktioner kopplade till utländskt kapital är höga i länder utanför OECD. Restriktiviteten i tillverkningssektorn har minskat i länder utanför OECD men är fortfarande påtagliga i tjänstesektorn – vilket döljer sig i kategorin ”andra restriktioner”.

Ett annat index med ett stort antal indikatorer (totalt 110) är MATR-indexet (*Measure of Aggregate Trade Restrictions*, se Estefania-Flores et al. (2022); (2023)). Det täcker perioden 1949–2023 för 157 länder och omfattar bland annat import- och exportbegränsningar, betalningsrestriktioner och valutaregleringar.[23] Indexet är additivt uppbyggt, där högre värden indikerar en mer restriktiv politik. Värden för MATR-indexet visas för ett antal EU-länder, Norge, Storbritannien och USA i Figur 3.

[23] Data hämtas från IMF:s ”Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions” .

Figur 3. MATR-index för EU, Norge, Storbritannien och USA, 2023.
Källa: Estefania-Flores et al. (2023). Genomsnittet är uträknat för EU-länderna och täcker således inte Norge.

Av Figur 3 framgår att Sverige ligger något över genomsnittet i restriktivitet enligt MATR-indexet. Även här slutar tidsserien innan Sverige införde UDI-granskningsmekanismen, vilket kan ha påverkat resultatet. Det är emellertid oklart vilken vikt granskningsmekanismerna ges i datasetet eftersom restriktivitet i detta sammanhang även fångar andra typer av åtgärder än granskningsmekanismer såsom sektorsspecifika begränsningar, krav på tillstånd eller administrativa hinder.

Estefania-Flores et al. (2022); (2023) resultat har också ett bredare intresse. MATR-indexet visar tydligt att den ekonomiska liberaliseringen över tid har varit större i avancerade ekonomier än i tillväxt- och utvecklingsländer, men att processen har stagnerat sedan början av 2000-talet. Europa framstår ändå som minst restriktivt (det kan dock diskuteras i vilken utsträckning detta beror på att länder inom EU i princip saknar restriktioner gentemot varandra), medan Afrika uppvisar en betydligt högre grad av investeringsprotektionism.

Författarna finner också att ökade restriktioner har statistiskt signifikant negativa effekter på BNP, produktivitet, investeringar, konsumtion och handel (se avsnitt 2.2) (Estefania-Flores et al., 2023). Fem år efter en ökning i restriktiviteten uppgår produktionsnedgången till upp till 0,7 procent. Sammantaget visar rapporten att protektionism är ineffektivt som stabiliseringspolitiskt verktyg och långsiktigt skadligt för tillväxt och produktivitet (Estefania-Flores et al., 2022, 2023).

En annan typ av index mäter graden av öppenhet för kapital. Chinn-Itos index (Chinn & Ito, 2006, 2008) mäter öppenheten i länders kapitalbalans[24] och innehåller data för samtliga länder åren 1970–2022. I det urval vi fokuserar på (de nordiska länderna, Storbritannien och USA) har samtliga värdet ”1”, det vill säga full öppenhet.[25] Liksom MATR-indexet omfattar datasetet dock inte Sverige efter införandet av UDI-granskningsmekanismen i december 2023.[26]

Sammanfattningsvis visar genomgången att olika index ger delvis olika bilder av ländernas restriktivitet. Det mest omfattande indexet (MATR), sett till antal indikatorer, placerar Sverige något över genomsnittet bland EU-länderna, det vill säga som något mer restriktivt gentemot UDI.

[24] Ett lands *kapitalbalans* registrerar nettoflödet av investeringar. Det är en av de två huvudsakliga komponenterna i betalningsbalansen, där den andra är *bytesbalansen*. Bytesbalansen speglar landets nettoinkomst, medan kapitalbalansen speglar nettoförändringen i ägandet av nationella tillgångar.

[25] Både Kina och Ryssland registrerar nollvärden, vilket indikerar en hög grad av slutenhet för investeringar. Ett annat index som granskar kapitalkontroller i bredare mening har utvecklats av Fernandéz et al. (2016), men detta index synes inte vara uppdaterat efter 2016.

[26] Det finns även sedan länge ett index som mäter investerares förtroende och riskupplevelser, det så kallade Kearney:s FDI Confidence Index (Kearney Foresight, 2025).

6 Diskussion

Utländska direktinvesteringar bidrar till ett lands utveckling genom ökad produktivitet, innovation och ekonomisk tillväxt (OECD, 2024), men kan också innebära risker, särskilt vid investeringar i verksamheter som är av betydelse för nationell säkerhet (Europeiska kommissionen, 2025). Mot bakgrund av detta har många länder infört granskningssystem för att kunna bedöma eventuella risker med en investering och vid behov begränsa denna.

Syftet med denna rapport är därmed att jämföra olika länders granskningssystem för UDI, vilket har gjorts genom att analysera såväl kvalitativa som kvantitativa mekanismer.

De jämförda ländernas granskningssystem skiljer sig åt i restriktivitet och transparens. Det påverkar såväl politiken som de framtida investeringarna och ländernas avvägning mellan öppenhet och skydd av strategiska intressen. Rapportens samtliga undersökta länder har alla relativt generella granskningssystem. Men det går att se trender där vissa länder (exempelvis Sverige) har valt att fokusera på mer generella skydd, medan andra (exempelvis USA) har valt att använda granskningen för att exempelvis utesluta specifika länders företag från att genomföra direktinvesteringar.

Inledningsvis konstateras att det finns en uppenbar samhällsekonomisk målkonflikt inbyggd i de åtgärder som ska skydda landet från att utländska investerare får ett alltför stort inflytande i kritiska sektorer. Å ena sidan har den senaste vågen av UDI-granskningsmekanismer i EU och OECD utformats i en kontext där det regelbaserade frihandelssystemet har utsatts för växande påfrestningar. Vissa länders statliga stöd och styrning riskerar att bli tilltagande problem om exempelvis deras ekonomiska och militära styrka växer. Till detta kan läggas ett genomslag för en ”transaktionell” och merkantilistisk handelspolitik från USA, ett land som från och med andra världskriget i huvudsak har varit en av frihandelssystemets stora försvarare, men vars nuvarande politik skadar den europeiska ekonomin.

Å andra sidan är det ofrånkomligt att UDI-granskningsmekanismerna, likt i princip alla begränsande ekonomisk-politiska åtgärder, försvårar utländska direktinvesteringar och därmed den ekonomiska tillväxten. Följaktligen innebär införandet av UDI-granskningsmekanismer att investeringstakten reduceras. Det stora antalet anmälningar innebär också att tusentals investeringar skjuts upp flera veckor, i vissa fall månader. Huruvida det sker på ett alltför skadligt sätt är ännu en obesvarad fråga. Målkonflikten reser frågan om hur man uppnår en god balans mellan å ena sidan skydd mot riskfyllda, och å andra sidan möjliggörande av önskvärda, utländska direktinvesteringar.

De kvantitativa indexen som presenterades i avsnitt 5 bidrar med en ytterligare dimension till analysen genom att mäta restriktivitet i länders granskningssystem för UDI. Samtidigt visar indexen inte entydiga resultat, vilket kan bero på skillnader i metod, urval och definitioner. Eftersom olika index bygger på skilda antaganden om vad som utgör restriktivitet (exempelvis vilka sektorer som inkluderas, hur omfatt-

ande granskningsmekanismerna är och vilka kriterier som används) fångar de också olika dimensioner av fenomenet. Resultaten bör därför tolkas som kompletterande snarare än konkurrerande mått på restriktivitet. En central implikation är därför att analysen av UDI-restriktivitet bör baseras på flera index snarare än ett enskilt mått för att ge en mer nyanserad och heltäckande bild. Vidare bidrar indexen med empiriska indikationer på effekter av granskningsmekanismerna, även om kunskapsläget fortfarande är begränsad, vilket kompletterar de insikter som framkommer genom kvalitativa litteraturstudier.

Vid en jämförelse mellan resultaten från de kvantitativa indexen och den kvalitativa litteraturen framträder både kompletterande och särskiljande insikter. Båda angreppssätten bidrar till att klargöra det breda och mångfacetterade område som omfattas av UDI-restriktivitet och granskningssystem. Den kvalitativa litteraturen ger en mer detaljerad förståelse för hur lagstiftning och institutionella ramverk skiljer sig åt mellan länder, och belyser därmed de specifika utformningarna och prioriteringarna i respektive system. De kvantitativa indexen, däremot, tillämpar en enhetlig metod för att mäta liknande faktorer, vilket möjliggör en mer direkt jämförelse mellan samtliga länder på samma analytiska grund. Samtidigt innebär denna standardisering att vissa nyanser och landspecifika särdrag riskerar att förloras, eftersom indexen tvingas förenkla komplexa regelverk till ett begränsat antal jämförbara indikatorer. I processen att omvandla lagstiftningens utformning till kvantifierbara variabler, riskerar skillnader i exempelvis rättspraxis eller politiska prioriteringar att inte fullt ut fångas. Därmed kan länder tilldelas liknande indexvärden trots att deras granskningssystem skiljer sig åt i praktiken, exempelvis genom att regler tillämpas mer eller mindre strikt. Standardiseringen bortser också från dynamiska aspekter, såsom att lagstiftning utvecklas över tid eller hur regelverken tolkas och implementeras i konkreta fall. På så sätt riskerar indexen att ge en mer förenklad bild av UDI-restriktivitet än vad som framkommer av den kvalitativa analysen. Sammantaget visar jämförelsen att de två ansatserna (den kvantitativa och den kvalitativa) fyller olika men sinsemellan förstärkande funktioner: litteraturen synliggör variationer och kontext, medan indexen möjliggör systematisk jämförbarhet mellan länder.

Sammanfattningsvis speglar UDI-granskningsmekanismerna en geoekonomisk omorientering och bör ses som en del av ett bredare verktygspaket som även inkluderar exportkontroller, industripolitik och åtgärder mot ekonomiskt tvång.

7 Slutsatser

Studien visar att granskningssystemen skiljer sig åt för UDI i både EU- och OECD-länder, vilket speglar olika nationella avvägningar mellan öppenhet för utländska direktinvesteringar och skydd av säkerhetsrelaterade intressen. Medan vissa länder, såsom Sverige, använder breda och generellt utformade granskningsmekanismer, har andra länder utvecklat mer selektiva system med fokus särskilda sektorer eller investerare. Resultaten visar att det inte finns någon enhetlig modell för UDI-granskning, utan att systemen anpassas efter respektive lands ekonomiska struktur, säkerhetspolitiska prioriteringar och institutionella förutsättningar.

I jämförelsen framträder Sveriges granskningssystem som relativt omfattande, något som också kan bidra till att förklara det stora antal anmälningar som identifierats i denna studie. Det stora antalet anmälningar kan även kopplas till den breda definitionen av samhällsviktig verksamhet (Myndigheten för civilt försvar, 2024). Att Sverige redovisar ett betydligt större antal anmälningar än de övriga jämförda länderna är en intressant iakttagelse, eftersom den väcker vidare frågor. Å ena sidan kan den höga anmälningsvolymen indikera ett starkt säkerhetsskydd, där få eller inga potentiellt riskfyllda investeringar undgår granskning. Å andra sidan kan den också innebära en belastning för granskningssystemet, om ett stort antal anmälningar behöver hanteras trots att flera av dem i praktiken saknar säkerhetsrisk. Detta tyder på att den svenska modellen prioriterar en hög säkerhetstäckning genom att fånga upp ett stort antal potentiellt relevanta investeringar. Studien visar därmed att utformningen av UDI-granskning i grunden handlar om hur balansen mellan öppenhet och säkerhet ska hanteras, och att olika länder har valt olika lösningar på denna målkonflikt.

Det är vidare förhållandevis tydligt att en typ av system inte passar alla länder, givet skillnader i såväl ekonomiska system som förekomsten av olika typer av branscher. Sverige har exempelvis en stor försvarssektor i relation till landets storlek. Eftersom alla länder har olika ekonomiska och politiska förutsättningar samt olika relation till ekonomiska risker, är det heller inte möjligt att införa gemensamma system. Följaktligen måste UDI-granskningsmekanismerna också anpassas.

8 Referenser

Albori, M., Corneli, F., Nispi Landi, V., & Schiavone, A. (2021). The impact of restrictions on FDI. *SSRN Electronic Journal*. https://doi.org/10.2139/ssrn.4032723

Bandick, R., Görg, H., & Karpaty, P. (2014). Foreign Acquisitions, Domestic Multinationals, and R&D. *The Scandinavian Journal of Economics*, *116*(4), 1091–1115.

Bauerle Danzman, S., & Meunier, S. (2023a). Mapping the Characteristics of Foreign Investment Screening Mechanisms: The New PRISM Dataset. *International Studies Quarterly*, *67*(2). https://doi.org/10.1093/isq/sqad026

Bauerle Danzman, S., & Meunier, S. (2023b). Naïve no more: Foreign direct investment screening in the European Union. *Global Policy*, *14*(S3), 40–53. https://doi.org/10.1111/1758-5899.13215

Beighton, S., & Pugh, R. (2025). *Foreign Direct Investment Regimes 2026*. https://iclg.com/practice-areas/foreign-direct-investment-regimes-laws-and-regulations

Berg, A. (2024). *Weighed down by gravity: UK trade policy after Brexit*. Centre for European Reform. https://www.cer.eu/insights/weighed-down-gravity-uk-trade-policy-after-brexit

Bergström, G., Möller, M. H., & Maurtvedt, K. N. (2025). *Competition & FDI: Outlook för 2025*. Advokatfirmaet Haavind AS. https://haavind.no/en/competition-fdi-outlook-for-2025/

Bruno, R. L., Campos, N. F., & Estrin, S. (2021). The Effect on Foreign Direct Investment of Membership in the European Union. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, *59*(4), 802–821. https://doi.org/10.1111/jcms.13131

Budryk, M., & Dahl, A. (2023). *FOI:s forskning om utländska investeringar och ägande* (FOI Memo 8443).

Budryk, M., Lougui, M., & Michélsen Forsgren, M. (2025). *Övergripande industrianalys för utländska direktinvesteringar inom utvalda branscher* (FOI Memo 8901).

Carle, J., & Karlsson, M. (2025). *Sweden: new FDI screening triggers surge in investment notifications*. Global Competition Review. https://globalcompetitionreview.com/hub/fdi-regulation-hub/fifth-edition/article/sweden-new-fdi-screening-triggers-surge-in-investment-notifications

CFIUS. (2025). *Annual Report to Congress* (Report Period: CY 2024).

Chen, S., Naranjo, A., & Tang, Y. (2024). Security Comes at a Cost: The Economic Consequences of U.S. Government Interventions in Foreign Investments. *SSRN Electronic Journal*. https://doi.org/10.2139/ssrn.4738490

Chinn, M. D., & Ito, H. (2006). What matters for financial development? Capital controls, institutions, and interactions. *Journal of Development Economics*, *81*(1), 163–192. https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2005.05.010

Chinn, M. D., & Ito, H. (2008). A New Measure of Financial Openness. *Journal of Comparative Policy Analysis: Research and Practice*, *10*(3), 309–322. https://doi.org/10.1080/13876980802231123

Connell, P., & Huang, T. (2014). An Empirical Analysis of CFIUS: Examining Foreign Investment Regulation in the United States. *Yale Journal of International Law*, *39*(1), 131–163.

Danska näringslivsmyndigheten. (2025). *Activities covered by the Investment Screening Act*. https://businessindenmark.virk.dk/guidance/erst-activities-covered-by-the-investment-screening-act/Particularly-sensitive-sectors-and-activities/#Defence-Sector

Dunning, J. H. (1977). Trade, Location of Economic Activity and the MNE: A Search for an Eclectic Approach. In B. Ohlin, P.-O. Hesselborn, & P. M. Wijkman (Eds.), *The International Allocation of Economic Activity: Proceedings of a Nobel Symposium held at Stockholm* (pp. 395–418). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1007/978-1-349-03196-2_38

Dunning, J. H. (1979). Explaining Changing Patterns of International Production: In Defence of the Eclectic Theory. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, *41*(4), 269–295. https://doi.org/https://doi.org/10.1111/j.1468-0084.1979.mp41004003.x

Dunning, J. H. (1988a). The Eclectic Paradigm of International Production: A Restatement and Some Possible Extensions. *Journal of International Business Studies*, *19*(1), 1–31.

Dunning, J. H. (1988b). *Explaining International Production*. Routhledge. https://doi.org/https://doi.org/10.4324/9781315739250

Egan, M. (2023). Taking Back Control. In *The Routledge Handbook of Transatlantic Relations* (pp. 200–218). https://doi.org/10.4324/9781003283911-17

Eichenauer, V. Z., Dorsc, M., & Wang, F. (2021). *Investment Screening Mechanisms: The Trend to Control Inward Foreign Investment*. Ifo Institute.

Estefania-Flores, J., Furceri, D., Hannan, S., Ostry, J., & Rose, A. (2022). A Measurement of Aggregate Trade Restrictions and their Economic Effects. *IMF Working Papers*, *2022*(001), 1. https://doi.org/10.5089/9781616359645.001

Estefania-Flores, J., Furceri, D., Hannan, S., Ostry, J., & Rose, A. (2023). A New Measure of Aggregate Trade Restrictions: Cyclical Drivers and Macro Effects. *Working Paper 06/2023. Bruegel*.

Europaparlamentet och rådet. (2019). *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452*. (Europeiska unionens officiella tidning, L 79/1). Bryssel

Europeiska kommissionen. (2024). *Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om granskning av utländska investeringar i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452*.

Europeiska kommissionen. (2025). *Rapport från kommissionen till Europeaparlamentet och rådet. Femte årsrapporten om granskningen av utländska direktinvesteringar i unionen*.

Europeiska unionens råd. (2025). *Utländska direktinvestringar: rådet och parlamentet ense om att förbättra granskningen* https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2025/12/11/foreign-direct-investment-council-and-parliament-reached-political-agreement-to-improve-fdi-screening/

Evenett, S. J. (2021). *What Caused the Resurgence in FDI Screening?* (SUERF Policy Note 40).

Faubert, V. (2025). Comparing Investment Screening Mechanisms: One Index to Rule Them All. *Law & Geoeconomics*, *1*(2), 253–296. https://doi.org/https://doi.org/10.1163/29505720-bja00004

Fernández, A., Klein, M. W., Rebucci, A., Schindler, M., & Uribe, M. (2016). Capital Control Measures: A New Dataset. *IMF Economic Review*, *64*(3), 548–574. https://doi.org/10.1057/imfer.2016.11

Foreign Investment Risk Review Modernization Act, Pub. L. No. 115-132 §§ 1701–1728, 132 Stat. 2173 USA (2018).

Fosfuri, A., Motta, M., & Rønde, T. (2001). Foreign direct investment and spillovers through workers' mobility. *Journal of International Economics*, *53*(1), 205–222. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/S0022-1996(00)00069-6

Förordning (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar, SFS 2020:827 Sverige (2020).

Gammeltoft, P. (2008). Emerging multinationals: Outward FDI from the BRICS countries. *International Journal of Technology and Globalisation*, *4*(1), 5–22. https://doi.org/10.1504/IJTG.2008.016184

Godsell, D., Lel, U., & Miller, D. (2023). U.S. national security and de-globalization. *Journal of International Business Studies*, *54*(8), 1471–1494. https://doi.org/10.1057/s41267-023-00621-2

Hoff, S. (2025). *Foreign direct investment screening in Australia, the United States, the United Kingdom, Japan and the European Union: Recent reforms*. United States Studies Centre. https://www.ussc.edu.au/foreign-direct-investment-screening-in-australia-the-united-states-the-united-kingdom-japan-and-the-european-union-recent-reforms

Islam, M. S., & Beloucif, A. (2024). Determinants of Foreign Direct Investment: A Systematic Review of the Empirical Studies. *Foreign Trade Review*, *59*(2), 309–337. https://doi.org/10.1177/00157325231158846

Kauppila, L., & Cappelin, B. (2023). *The China dilemma in foreign direct investment screening: Comparing the Finnish and Swedish approaches* (NO. 4 2023). Swedish National China Centre.

Kearney Foresight. (2025). *The 2025 Kearney FDI Confidence Index: World at inflection*. Global Business Policy Council. https://www.kearney.com/service/global-business-policy-council/article/world-at-inflection-the-2025-fdi-confidence-index

Keeler, T. J., Hickey, A. S., Lilley, S., Colson, S. L., & Leibner, M. (2024). *CFIUS Announces $60 Million Penalty and Debuts New Enforcement Website*. Mayer Brown Insights. https://www.mayerbrown.com/en/insights/publications/2024/08/cfius-announces-60-million-penalty-and-debuts-new-enforcement-website

Kinoshita, Y. (1998). Firm Size and Determinants of Foreign Direct Investment. *SSRN Electronic Journal*, Article CERGE-EI Working Paper No. 135. https://doi.org/http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.154611

Kokko, A., Tansini, R., & Zejan, M. (2001). Trade Regimes and Effects of FDI: Evidence from Uruguay. *Review of World Economics*

Korinek, A. (2020). *Managing Capital Flows: Theoretical Advances and IMF Policy Frameworks* (Background Paper BP/20-02/01). IMF.

Lag (2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar, SFS 2020:826 Sverige (2020).

Lag om granskning av utländska direktinvesteringar, SFS 2023:560 Sverige (2023).

Lag om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv, SDK 470/2019 Finland (2012).

Lag om tillsyn över utlänningars företagsköp, SDK 172/2012 Finland (2012).

Lai, K. (2021). National security and FDI policy ambiguity: A commentary. *Journal of International Business Policy*, *4*, 496–505. https://doi.org/10.1057/s42214-020-00087-1

Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), LOV-2018-06-01-24 Norge (2018).

Lov om screening af visse udenlandske direkte investeringer m. v. i Danmark, Lov nr. 842 af 10. maj 2021 Danmark (2024).

MacDougall, G. D. A. (1960). The Benefits and Costs of Private Investment from Abroad: A Theoretical Approach. *Economic Record*, *36*(73), 13–35. https://doi.org/https://doi.org/10.1111/j.1475-4932.1960.tb00491.x

Marchick, D. M., & Slaughter, M. J. (2008). *Global FDI Policy: Correcting a Protectionistic Drift*. Council of Foreign Relations.

McCalman, P., & Walter, A. (2024). *FDI screening by host governments: Who bears the cost?* [Preliminary Draft].

Milas, C., Panagiotidis, T., & Papapanagiotou, G. (2024). UK Foreign Direct Investment in uncertain economic times. *Journal of International Money and Finance*, *147*. https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2024.103132

Mistura, F., & Roulet, C. (2019). *The determinants of Foreign Direct Investment: Do statutory restrictions matter?* [Working Paper 2019/01]. OECD.

Myndigheten för civilt försvar. (2024). *MSBFS 2024:9 föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar*. Myndigheten för civilt försvar (MCF)

OECD. (2022). *The Relation between FDI Screening and Merger Control Reviews*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/the-relationship-between-fdi-screening-and-merger-control-reviews_8bcc96f0-en.html

OECD. (2024). *OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index 2024: Key findings and trends* [OECD Business and Finance Policy Papers]. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/c56f8a14-en

OECD. (2025a). *FDI in Figures, April 2025*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/d5a76fd0-en

OECD. (2025b). *OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment* (Fifth edition). OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-benchmark-definition-of-foreign-direct-investment-fifth-edition_7f05c0a3-en.html

Porter, M. E. (2008). The Five Competitive Forces That Shape Strategy. *Harvard Business Review*, *86*(1), 78–93.

Ro, H.-Y. (2022). FDI Entry Modes and the Demand for Regulations on Inward FDI [Technical Report, Princeton University].

Roberts, V., Allen, R., & MacGregor, A. (2021). *Foreign Direct Investment Regulation Guide*. Global Competitive Review.

Roberts, V., Allen, R., & MacGregor, A. (2023). Introduction: Global Overview of Key FDI Trends. *Global Competition Review*.

SCB. (2024). *Direktinvesteringar. Tillgångar efter bransch SNI 2007. År 2008-2024*. Statistikmyndigheten.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__FM__FM0001__FM0001D/FM0001T07/

SCB. (2025). *Direktinvesteringar. Tillgång efter land. År 2008-2024*. Statistikmyndigheten. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__FM__FM0001__FM0001D/FM0001T06/

Simmons & Simmons. (2022). *The National Security and Investment Act comes into force*. https://www.simmons-simmons.com/en/publications/cky044z3d1jgq0b08dvno7efb/the-national-security-and-investment-act-comes-into-force

Statens offentliga utredningar. (2021). *Granskning av utländska direktinvesteringar* (SOU 2021:87).

National Security and Investment Act 2021, c. 25 Storbrittanien (2020).

Sveriges riksdag. (2023). *Förordning (2023:624) om granskning av utändska direktinvesteringar*. Sverige

Tingvall, P., & Hallberg, J. (2022). *Perspectives on the Economic Effects of FDI and Investment screening* [Analysis]. Kommerskollegium.

UNCTAD. (2023). *The evolution of FDI screening mechanisms* (25). Investment Policy Monitor.

Vesterkjær, E. J., Jorkjend, H., & Dahl, T. S. (2025). *Foreign direct investment reviews 2025: Norway*. White & Case. https://www.whitecase.com/insight-our-thinking/foreign-direct-investment-reviews-2025-norway

Viski, A. (2024). *Foreign Direct Investment (FDI) Screening: A Primer*. Stimson Center.

Voldstad, L., Lillerud, K., Öfverholm, E. B., Oinonen, M., Klöcker, M., Tunturi, E., Kaijalainen, T., Wernheim, L., & Bendtsen, J. H. (2023). *Guide to Foreign Direct Investment - A Nordic overview*. DLA Piper Insights.

Wang, J.-Y., & Blomström, M. (1992). Foreign investment and technology transfer: A simple model. *European Economic Review*, *36*(1), 137–155. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/0014-2921(92)90021-N

Williams, P., & Warrington, G. (2023). *Foreign direct investment in the UK*. Pinsent Mansons. https://www.pinsentmasons.com/out-law/guides/foreign-direct-investment-uk

ISSN 1650-1942